

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

Evidenčné číslo: **17100/I/2010/0016821414**

**VÝZNAM PREHLADU PEŇAŽNÝCH TOKOV PRE FINANČNÚ ANALÝZU
ÚČTOVNEJ JEDNOTKY**

Diplomová práca

2010

Bc. Marta Krakovská

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

**VÝZNAM PREHLADU PEŇAŽNÝCH TOKOV PRE
FINANČNÚ ANALÝZU ÚČTOVNEJ JEDNOTKY**

Diplomová práca

Študijný program: Účtovníctvo a audítorstvo

Študijný odbor: 3.3.12 Účtovníctvo

Školiace pracovisko: Katedra účtovníctva a audítorstva

Školiteľ: Ing. Miloš Sklenka

Bratislava 2010

Bc. Marta Krakovská

ZADANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

- Meno a priezvisko študenta:** Bc. Marta Krakovská
Študijný program: Účtovníctvo a audítorstvo (Jednoodborové štúdium, inžiniersky II. st., externá forma)
Študijný odbor: 3.3.12 Účtovníctvo
Typ záverečnej práce: Inžinierka záverečná práca
Jazyk záverečnej práce: slovenský
- Názov:** Význam prehľadu peňažných tokov pre finančnú analýzu účtovnej jednotky.
Anotácia: V diplomovej práci komplexne analyzujeme prehľad peňažných tokov na účely finančnej analýzy účtovnej jednotky.
- Vedúci:** Ing. Miloš Sklenka
Katedra: KÚA FHI – Katedra účtovníctva a audítorstva FHI
Vedúci katedry: doc. Ing. Miloš Tumpach, PhD.
- Dátum zadania:** 23.02.2009
- Dátum schválenia:** 31.10.2008 doc. Ing. Mgr. Zuzana Juhászová, PhD.
Prodekan pre vzdelávanie

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracovala samostatne a že som uviedla všetku použitú literatúru.

Dátum: 28. 4. 2010

.....
(podpis študenta)

ABSTRAKT

KRAKOVSKÁ, Marta: *Význam prehľadu peňažných tokov pre finančnú analýzu účtovnej jednotky*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta hospodárskej informatiky; Katedra účtovníctva a audítorstva. – Vedúci záverečnej práce: Ing. Miloš Sklenka. – Bratislava: FHI EU, 2010, počet strán (80s.)

Cieľom diplomovej práce bolo analyzovať prehľad peňažných tokov a zdôrazniť význam jeho zostavovania ako zdroja informácií na účely finančnej analýzy.

Práca je rozdelená do troch častí. Obsahuje 9 grafov, 4 tabuľky a 2 prílohy.

Prvá časť je venovaná finančnej analýze z teoretického hľadiska. Definuje základné pojmy finančnej analýzy, jej cieľ a metódy. Opisuje vzťah účtovnej závierky k finančnej analýze.

V ďalšej časti sa charakterizuje cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania.

Časť „Výsledky práce a diskusia“ je rozdelená do dvoch podkapitol. Prvá podkapitola sa zaoberá prehľadom peňažných tokov z teoretického hľadiska. Sú v nej popísané ciele, metódy zostavenia a spôsoby zostavovania peňažných tokov, ako aj rozdelenie peňažných tokov podľa jednotlivých činností. Druhá podkapitola približuje praktickú stránku zostavovania prehľadu peňažných tokov spoločnosti ALFA, s.r.o. a jej finančnej analýzy pomocou ukazovateľov konštruovaných na báze cash flow. V závere tejto podkapitoly sú vypočítané ukazovatele ekonomicky interpretované.

Kľúčové slová: finančná analýza, peňažné prostriedky, peňažné toky, prehľad peňažných tokov, ukazovatele

ZUSAMMENFASSUNG

KRAKOVSKÁ, Marta: *Bedeutung der Geldflussübersicht für die Finanzanalyse der Buchungseinheit* – Wirtschaftsuniversität in Bratislava. Fakultät für Wirtschaftsinformatik; Lehrstuhl für Rechnungswesen und Wirtschaftsprüfung. – Betreuer der Abschlussarbeit: Ing. Miloš Sklenka. – Bratislava: FHI EU, 2010, Seitenanzahl (80 Seiten)

Das Ziel der Diplomarbeit bestand in der Analyse der Geldflussübersicht und ihrer Bedeutung als Informationsquelle für den Zweck der Finanzanalyse.

Die Arbeit gliedert sich in drei Teile. Sie enthält 9 Diagramme, 4 Tabellen und 2 Beilagen. Der erste Teil der Arbeit befasst sich mit der Finanzanalyse aus theoretischer Sicht. Sie definiert die Grundbegriffe der Finanzanalyse, ihre Ziele und Methoden. Sie beschreibt die Beziehung des Buchungsabschlusses zur Finanzanalyse.

Im nächsten Teil der Arbeit werden das Ziel der Arbeit, die Arbeitsmethodik und Forschungsmethoden charakterisiert.

Der Teil „Arbeitsergebnisse und Diskussion“ gliedert sich in zwei Unterkapitel. Das erste Unterkapitel befasst sich mit dem Geldfluss aus theoretischer Sicht. Es beschreibt die Ziele und Aufstellungsmethoden der Geldflüsse als auch die Aufteilung der Geldflüsse nach einzelnen Tätigkeiten. Das zweite Unterkapitel stellt die praktische Seite der Aufstellung der Geldflüsse für das Unternehmen ALFA, s.r.o. sowie die Finanzanalyse auf Basis von Cash Flow Kennzahlen dar. Am Ende dieses Unterkapitels werden die berechneten Kennzahlen wirtschaftlich interpretiert.

Schlüsselwörter: Finanzanalyse, Geldmittel, Geldflüsse, Geldflussübersicht, Kennzahlen

O B S A H

Úvod	8
1. Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí	10
1.1 Všeobecná charakteristika finančnej analýzy	10
1.1.1 Charakteristika finančnej analýzy	10
1.1.2 Ciele finančnej analýzy	14
1.1.3 Metódy finančnej analýzy	16
1.1.4 Účtovná závierka ako zdrojov informácií pre vykonanie finančnej analýzy	19
2. Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania	26
3. Výsledky práce a diskusia	28
3.1 Prehľad peňažných tokov ako zdroj informácií pre finančnú analýzu	28
3.1.1 Charakteristika, význam a cieľ prehľadu peňažných tokov	29
3.1.2 Členenie peňažných tokov podľa činností	32
3.1.3 Metódy vykazovania peňažných tokov	36
3.1.4 Spôsoby a formy zostavovania prehľadu peňažných tokov	39
3.1.5 Ukazovatele konštruované na báze cash flow	44
3.2 Finančná analýza spoločnosti ALFA, s.r.o. na základe informácií prezentovaných v prehľade peňažných tokov	54
3.2.1 Charakteristika spoločnosti ALFA, s.r.o.	54
3.2.2 Zostavenie prehľadu peňažných tokov	55
3.2.3 Finančná analýza prostredníctvom ukazovateľov konštruovaných na báze cash flow	63
Záver	72
Zoznam použitej literatúry	73
Prílohy	75

Úvod

Každá účtovná jednotka je v kontakte s ekonomickým, daňovým, či právnym prostredím. Preto je finančná situácia účtovnej jednotky pomerne ovplyvňovaná nielen internými ale aj externými faktormi. Na to, aby účtovná jednotka dokázala prežiť v trhovej ekonomike, je dôležité, aby poznala a pozorne sledovala svoju finančnú situáciu. Najrýchlejšie a najúčinnšie môžeme zistiť finančnú situáciu účtovnej jednotky pomocou finančnej analýzy, ktorá predstavuje ohodnotenie minulosti, súčasnosti a predpokladanej budúcnosti finančného hospodárenia účtovnej jednotky. Cieľom finančnej analýzy je zhodnotiť peňažné toky za určité obdobie z hľadiska ich vplyvu na finančnú situáciu účtovnej jednotky. Finančná analýza môže odhaliť slabiny účtovnej jednotky, ktoré by mohli byť zdrojom problémov v budúcnosti. Môže však aj odhaliť silné stránky, na ktorých môže v budúcnosti stavať. Hlavným nástrojom finančnej analýzy je zostavenie a ekonomická interpretácia pomerových ukazovateľov, ktoré upozornia na oblasti, kde vznikajú významné rozdiely. Pomerové ukazovatele majú rôzne vypovedacie schopnosti a každý z ukazovateľov má svojho záujemcu. Ukazovatele konštruované na báze cash flow majú väčšiu vypovedaciu schopnosť (oproti ukazovateľom konštruovaným na báze výsledku hospodárenia), nakoľko výšku peňažných prostriedkov k dátumu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, nemožno meniť.

Peňažné toky považujeme za dôležitú časť finančného riadenia podniku, bez ich znalosti dnes nie je možné zodpovedne riadiť podnik. Sú spojené s mnohými aktivitami, ktoré podnik potrebuje na svoju činnosť. Rozhodujú o otázkach platobnej schopnosti a likvidity podniku. Vysvetľujú zmeny stavu peňažných prostriedkov na konci účtovného obdobia oproti stavu na začiatku účtovného obdobia. V prípade, že podnik nedokáže včas splácať svoje záväzky, stráca dôveru dodávateľov ako aj bánk. Toto môže spôsobiť predraženie úverov, o ktoré by účtovná jednotka mohla mať v budúcnosti záujem. Strata platobnej schopnosti môže viesť až k likvidácii účtovnej jednotky. Informácie o peňažných tokoch, ktoré sa získavajú z prehľadu peňažných tokov, sú dôležité pre rozhodovanie manažmentu účtovnej jednotky. Ovládanie kladných aj záporných peňažných tokov vyvoláva otázku, ako by mala byť zabezpečená hotovosť nevyhnutná na prevádzkovú, investičnú a finančnú činnosť podniku. Prehľad peňažných tokov je zdrojom informácií o príjmoch a výdavkoch účtovnej jednotky a o ich rozdieloch. Poskytuje informácie vedeniu účtovnej jednotky, ako aj investorom, veriteľom a audítorm. Prehľadne zachytáva nielen

hospodárske, ale aj finančné transakcie podniku. Prostredníctvom prehľadu peňažných tokov máme možnosť sledovať ako účtovná jednotka peňažné prostriedky získala a ako ich použila.

Témou predkladanej diplomovej práce je *Význam prehľadu peňažných tokov pre finančnú analýzu účtovnej jednotky*. Pre danú tému som sa rozhodla predovšetkým preto, aby som si svoje doterajšie teoretické vedomosti prehľadala a overila ich na príklade konkrétnej účtovnej jednotky. Keďže analýza a plánovanie peňažných tokov je bežnou súčasťou finančného riadenia podniku vo väčšine trhových ekonomík, považujem ju za aktuálnu. V čase celosvetovej hospodárskej krízy je v záujme každej účtovnej jednotky venovať väčšiu pozornosť peňažným tokom, aby sa vyhla finančným problémom.

1. Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

1. 1 Všeobecná charakteristika finančnej analýzy

1.1.1 Charakteristika finančnej analýzy

Všeobecným nástrojom poznania je analýza. Analýza je myšlienkový alebo konkrétny rozbor predmetu alebo javu na jednotlivé zložky. Pri analýze oddeľujeme podstatné znaky od nepodstatných skúmaných predmetov alebo javov. „Konkretizácia analýzy ako všeobecnej metódy poznania vo vzťahu k skúmanému objektu sa realizuje ako analýza daného objektu. Ak sú predmetom skúmania ekonomické procesy a javy, ide o *ekonomickú analýzu*. Ak uskutočňujeme ekonomickú analýzu, pri ktorej hlavnú úlohu majú peniaze a čas, ide o *finančnú analýzu*.“¹ Vznik finančnej analýzy je teda spojený so vznikom peňazí. Pôvodne vznikla v USA, pričom na Slovensku sa tento pojem začal používať až po roku 1989 – obdobie, kedy sa začalo tvoriť trhové prostredie. Finančná analýza najskôr predstavovala jednoduché, ručne robené rozborov obchodníkov pre ich vlastné potreby. Časom sa však úroveň a štruktúra zdokonaľovala, ale princípy sa v podstate nemenili.

Podľa E. Kislingerovej môžeme chápať *finančnú analýzu* ako súbor činností s cieľom získať a komplexne zhodnotiť finančnú situáciu účtovnej jednotky. Finančná analýza závisí predovšetkým od veľkosti a štruktúry účtovnej jednotky. Spracúva ju ekonomický úsek v podniku a garantuje ju zväčša finančný riaditeľ.²

Podľa I. Kraftovej *finančnou analýzou* rozumieme prepracovanú súčasť finančného riadenia a metódy hodnotenia finančného hospodárenia účtovnej jednotky, pri ktorom sa spracúvajú údaje, ktoré zachytávajú podnikové činnosti väčšinou v peňažných jednotkách. Získané údaje sa triedia, agregujú, určuje sa ich vývoj, pomerujú sa medzi sebou navzájom. Týmito postupmi sa zvyšuje vypovedacia schopnosť spracúvaných údajov.³

Vo všeobecnosti *finančnou analýzou* rozumieme analýzu akejkoľvek ekonomickej činnosti. Predstavuje súbor činností, ktoré sú neodmysliteľnou súčasťou finančného riadenia podniku. Finančnú analýzu považujeme za najrýchlejší a najúčinnější spôsob

¹ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6. s. 275.

² KISLINGEROVÁ, E. a kol. 2004. *Manažérske finance*. Praha: C. H. Beck, 2004. 714 s. ISBN 80-7179-802-9. s. 21.

³ KRAFTOVÁ, I. 2002. *Finanční analýza municipální firmy*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. 206 s. ISBN 80-7179-778-2. s. 25.

posúdenia finančnej situácie. Umožňuje nám hodnotiť súčasný stav ako aj predvídať budúci vývoj. Poskytuje teda nenahraditeľné informácie pre rozhodovanie vedenia podniku ako aj pre externých používateľov (odberatelia, dodávatelia, banky, zamestnanci). Ciele a štruktúra finančnej analýzy sa líšia podľa toho, pre ktorú záujmovú skupinu je analýza určená. Používateľov finančných analýz môžeme rozdeliť na externých (napr. banky, obchodný partneri) a interných používateľov (napr. manažéri, zamestnanci).

Vlastníkov, akcionárov a investorov zaujímajú najmä informácie o ziskovosti a rizikovosti podniku, o výške a pravidelnosti vyplácaných dividend ako aj informácie o cash flow. Manažérov podniku zaujíma predovšetkým jeho stabilita, využitie kapitálu a ostatných zdrojov. Veritelia sa zaujímajú o likviditu, rentabilitu, obratovosť obežných aktív a riziko ktoré prinášajú. Banky pri poskytovaní úverov žiadajú vyčíslieť ukazovateľ cash flow na hodnotenie bonity podniku a jeho podnikateľských zámerov. Štát a jeho orgány využívajú informácie o podniku na kontrolu správnosti vykázaných daní, na rôzne štatistické zisťovania, ale aj na rozdeľovanie finančných výpomocí – dotácie, garancie úverov a pod. Zamestnancov zaujíma hospodárska a finančná stabilita podniku, pretože im ide o ich istotu v zamestnaní, profesijný rast, ako aj zlepšovanie sociálnej a mzdovej oblasti.

Finančnú analýzu vykonávajú finanční analytici. Vo väčších podnikoch existujú samostatné oddelenia, ktoré sa starajú o všetky činnosti spojené s finančnými analýzami (napr. oddelenie finančného riadenia alebo kontrolingu). V menších podnikoch vykonáva jedna osoba viacej funkcií (napr. účtovník – mzdár – finančný analytik).

Finančná analýza pomáha v rozhodovacom procese podniku. K hlavným prínosom finančnej analýzy zaradujeme najmä, že:

- informuje o súčasnej i budúcej situácii,
- poukazuje na správne využívanie majetku,
- ponúka prehľad o peňažných tokoch,
- umožňuje efektívne využívať a riadiť finančné zdroje podniku,
- pomáha pri riadení investičných projektov a pri optimalizácii investičného rizika,
- upozorňuje na možnosť finančného krachu a ponúka východiská.

Finančná analýza vyžaduje veľké množstvo vstupných dát a informácií z rôznych zdrojov. Východiskovým zdrojom pre finančnú analýzu je účtovná závierka, ktorá tvorí hlavný zdroj informácií (podrobnejšie sa jej budeme venovať v časti 1.1.4). V informačnom zabezpečení finančnej analýzy jej patrí dôležité miesto a to najmä z dvoch hlavných dôvodov. Prvým dôvodom je, že do účtovnej závierky sa premieta celý

reprodukčný proces podniku. Dozvedáme sa z nej za akých podmienok sa reprodukčný proces podniku realizoval, aký bol jeho priebeh ako aj výsledky. Druhým dôvodom je, že údaje účtovnej závierky vecne, časovo a formálne správne vypovedajú o činnosti podniku. Ako informačné zdroje pre finančnú analýzu sú využívané aj ďalšie doklady účtovnej jednotky, ako sú údaje o splatnosti pohľadávok a záväzkov, dodávateľsko–odberateľské zmluvy, výročné správy účtovnej jednotky a iné. Tieto informácie predstavujú interné informácie. Pre objektívne posúdenie finančnej situácie je však potrebné analyzovať aj informácie z okolia účtovnej jednotky (napr. postavenie účtovnej jednotky na trhu, charakter vzťahu účtovnej jednotky s odberateľmi a dodávateľmi, ekonomické opatrenia vlády, ich dopad na aktivity podniku).

Finančnú analýzu z pohľadu účtovnej jednotky rozlišujeme:

- internú – vychádza z údajov informačného systému podniku, čiže z manažérskeho účtovníctva, finančného účtovníctva, vnútro podnikového účtovníctva, z podnikových rozpočtov, kalkulácií, plánu, zo štatistiky a pod.
- externú – vychádza zo zverejňovaných údajov, alebo iných verejne dostupných finančných informácií o účtovnej jednotke.

Z časového hľadiska finančnú analýzu rozlišujeme ako:

- finančná analýza „ex post“ – snaží sa objasniť súčasný stav, analyzovať existujúcu finančnú situáciu účtovnej jednotky rozoberaním príčin, ktoré predchádzali súčasnému stavu. Je teda orientovaná do minulosti. Na dosiahnutých výsledkoch už nemožno nič meniť, tieto sa už realizovali. Jej hlavnou úlohou je identifikovať hlavné činitele a ich charakter pomocou ukazovateľov likvidity, rizikovosti, rentability a vnútornej aktivity.
- finančná analýza „ex ante“ – snaží sa predvídať vývoj finančnej situácie, ide teda o pohľad do budúcnosti. Jej poslaním je predpovedať budúci vývoj, ako aj predchádzať finančným krízam v budúcnosti prostredníctvom správne načasovaných preventívnych opatrení.

Z uvedeného vyplýva, že z časového hľadiska možno finančnú analýzu zamerať na súčasné výsledky a vysvetliť ich pomocou pohľadu do minulosti - hovoríme o finančnej analýze ex post, resp. môžeme uplatniť pohľad do budúcnosti a prognózovať vývoj

finančnej situácie pomocou vhodných analytických metód - ide o finančnú analýzu ex ante.

Finančnú analýzu ďalej rozlišujeme podľa toho, do akej hĺbky (miery) sa vykonáva:

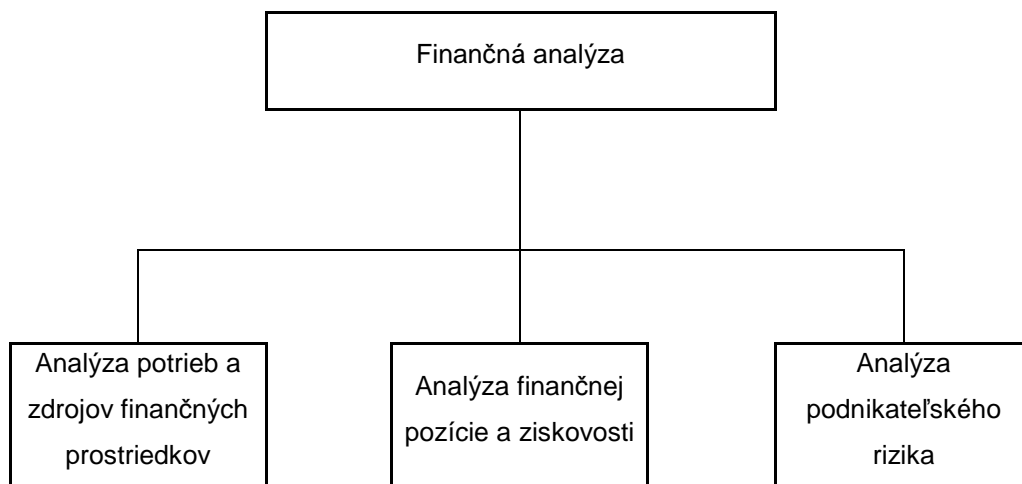
- úplnú finančnú analýzu (komplexnú) – analyzujú sa všetky oblasti a vzťahy účtovnej jednotky,
- čiastočnú finančnú analýzu (parciálnu) – analyzuje sa iba konkrétna oblasť, v ktorej sme napr. objavili nedostatky (napr. analýza zásob).

Podstatou finančnej analýzy je odhaľovanie vzťahov medzi nákladmi a výnosmi, majetkom účtovnej jednotky a zdrojmi jeho krytia, príjmami a výdavkami.

Účtovná jednotka pri posudzovaní majetkového stavu a hospodárenia vychádza z podkladov účtovníctva, ktorých záväzným výstupom sú účtovné výkazy. Pomocou finančnej analýzy dochádza k zlepšovaniu a zefektívňovaniu činností, ktorých výsledkom je zvyšovanie hodnoty podniku.

Finančná situácia podniku je v rozhodujúcej miere daná ekonomickou úspešnosťou premeny vstupov na výstupy v transformačnom procese. Meradlom úspešnosti je spravidla výsledok hospodárenia – štruktúra, objem a najmä sústredenie jeho tvorby v oblasti výroby a realizácie výkonov podniku. Pri analyzovaní použitia výsledku hospodárenia sa sústreďujeme predovšetkým na primeranosť výšky výplaty podielov na zisku vlastníkom, ktorá závisí od výšky dosiahnutého zisku ako aj potrieb samofinancovania podniku. Skutočná použiteľnosť kapitálu v podobe zisku je závislá od miery transformácie vyprodukovaného výsledku hospodárenia na peňažné prebytky. Preto je problematika analýzy peňažných tokov a finančnej sily podniku nevyhnutným doplnkom analýzy výsledku hospodárenia. Z vecného hľadiska v rámci finančnej analýzy vymedzujeme tri oblasti:

Schéma 1 Oblasti finančnej analýzy⁴

Analýza potrieb a zdrojov finančných prostriedkov – je založená na bilančnej metóde, je orientovaná na minulosť ako aj na budúcnosť. Zostavované bilancie zachytávajú toky peňažných prostriedkov (analýza peňažných tokov).

Analýza finančnej situácie a ziskovosti – je založená na ukazovateľoch (napr. ukazovatele rentability, podnikovej aktivity, zadlženosti, likvidity a cash flow).

Analýza podnikateľského rizika – pri tejto analýze ide predovšetkým o sledovanie rizika súvisiaceho s finančnými investíciami, resp. s držbou portfólia cenných papierov. Posudzujú sa najmä vzťahy medzi mierou rizika a návratnosti. Robí sa rozbor faktorov, ktoré majú vplyv na likviditu, finančnú rovnováhu podniku a iné.

Pomocou finančnej analýzy možno znížiť finančné riziko. K tomuto zníženiu dochádza súboru informácií, ktoré znižujú neprehľadnosť, identifikujú a oceňujú rizikové situácie. Jedným z efektívnych nástrojov môže byť nástroj, ktorý sa zakladá na tokoch peňažných prostriedkov. Tento nástroj má najčastejšie podobu prehľadu peňažných tokov a skupiny ukazovateľov na báze cash flow.

1.1.2 Ciele finančnej analýzy

Každá analýza vychádza z vymedzenia cieľa. V teórii a praxi sa stretávame s viacerými definíciami cieľa finančnej analýzy:

⁴ FREIBERG, F. 1997. *Cash-flow: Řízení likvidity podniku*. 3. vydanie. Praha: Management Press, 1997. 173 s. ISBN 80-85943-37-9. s. 10.

- „Hlavným cieľom finančnej analýzy je objasniť, resp. dať čo najrealistickejší obraz o finančnej situácii podniku, o jeho efektívnosti hospodárenia, o jeho postavení na trhu v podobe vhodných výstupov pre všetkých, ktorí tieto informácie potrebujú (a majú oprávnenie ich dostať).“⁵
- „Cieľom finančnej analýzy je rozpoznať, čo je pre podnik dobré a čo zlé, čo by mu mohlo v budúcnosti spôsobiť problémy a, naopak, stanoviť jeho silné stránky, o ktoré sa v budúcnosti môže oprieť pri svojej činnosti. Rozpoznaním týchto skutočností, t. j. správnu ekonomickú interpretáciu ukazovateľov, ktoré sú výsledkom finančnej analýzy, poznáme finančné zdravie podniku.“⁶

Z uvedeného vyplýva, že cieľom finančnej analýzy je zistiť, do akej miery je podnik životaschopný z ekonomického hľadiska. Finančnou analýzou sa podnikateľská účtovná jednotka snaží odhaliť nedostatky a slabé miesta, ktoré môžu v budúcnosti vyvolať problémy, aj keď sa v súčasnosti ešte neprejavili a silné miesta, ktoré podnik môže v budúcnosti využiť vo svoj prospech. Za finančne zdravý považujeme podnik, ktorý je schopný včas uhrádzať svoje splatné záväzky a zároveň dosahuje určitú mieru zhodnotenia vlastného kapitálu. Táto schopnosť musí byť zachovaná i v budúcnosti. Ide o dlhodobú likviditu. Ovplyvňuje ju pomer medzi vlastnými a cudzími zdrojmi majetku. Predpokladom menšej zraniteľnosti podniku je, ak má nižší podiel cudzích zdrojov na celkových zdrojoch. Pre veriteľov je takýto podnik istejšou investíciou.

Finančné zdravie podniku je ďalej ovplyvňované jeho prevádzkovou činnosťou. Podnik sa musí snažiť vytvárať vyššie výnosy ako náklady – dosahovať zisk. Investor musí mať istotu, že podnik dokáže svojou činnosťou jeho kapitál zhodnotiť. Finančné zdravie podniku je tým pevnejšie, čím vyššia je rentabilita kapitálu vloženého do podniku. Môžeme povedať, že finančné zdravie podniku je teda ovplyvňované jeho likviditou a rentabilitou. Úroveň likvidity a rentability môže byť rôzna. Napríklad v čase rozvoja činnosti podniku môže mať podnik problém s likviditou a pritom môže byť ziskový. Naopak, podnik môže vykazovať účtovnú stratu, ale jeho likvidita nie je priamo ohrozená.

Finančné zdravie podniku môže byť ohrozené aj v prípade, ak má rastúce problémy v peňažných tokoch a zároveň klesá jeho výsledok hospodárenia. V takomto prípade môže podnik skončiť až v úpadku.

⁵ KOTULIČ, R. – KIRÁLY, P. – RAJČÁNIOVÁ. 2007. *Finančná analýza podniku*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2007. 206 s. ISBN 978-80-8078-117-0. s. 517.

⁶ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6. s. 277.

Finančná analýza plní šesť základných funkcií⁷:

- 1) analytická a hodnotiacia – pomocou vhodných nástrojov a metód umožňuje analyzovanie a hodnotenie finančnej situácie podniku,
- 2) kvantifikačná – vyjadruje pomocou čísiel procesy a javy, a tým pomáha k určeniu úrovne, objemu a odchýlky skúmaných javov,
- 3) poznávacia – na základe výsledkov hodnotenia a analýzy umožňuje spoznať finančnú situáciu, úroveň prebiehajúcich procesov, postavenie podniku, vlastnosti analyzovaných veličín, ich vývoj a vzájomné vzťahy,
- 4) informačná – poskytuje informácie pre manažment, veriteľov, investorov, zamestnancov, štátne orgány ako aj verejnosť,
- 5) kontrolná – poskytuje informácie na vykonávanie kontroly,
- 6) stimulujúca (rozvojová) – pôsobí motivačne na zlepšovanie podnikovej činnosti a procesov.

Finančná analýza musí byť pre vedenie podniku zdrojom informácií, kompletných a objektívnych informácií. Správy musia odhaľovať rezervy a nedostatky.

1.1.3 Metódy finančnej analýzy

Jednotlivé podniky pristupujú k finančnej analýze rôzne. V odbornej literatúre ako i v praxi sa stretávame s mnohými prístupmi a metódami finančnej analýzy. V našej práci vychádzame z klasifikácie prístupov založenej na charaktere informačných zdrojov. Prvým prístupom je fundamentálna (základná) finančná analýza - vyhodnocovanie sa uskutočňuje pomocou kvalitatívnych údajov o podniku. Je založená na odbornom odhade empirických a technických skúsenostiach analytika. Analytik svoje závery prijíma zvyčajne bez použitia matematických algoritmov. Závery robí prostredníctvom svojho úsudku. Využíva údaje získané predovšetkým z účtovných výkazov skúmaného podniku a s ním porovnateľných podnikov. Ďalším prístupom je technická finančná analýza. Ide o kvantitatívne spracovanie ekonomických údajov s použitím matematických, matematicko-štatistických ako aj ďalších algoritmov. Metódy technickej finančnej analýzy sa ďalej rozdeľujú na:

- elementárne metódy finančnej analýzy

⁷ KOTULIČ, R. – KIRÁLY, P. – RAJČÁNIOVÁ. 2007. *Finančná analýza podniku*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2007. 206 s. ISBN 978-80-8078-117-0. s. 17.

- vyššie metódy finančnej analýzy.

Elementárne metódy finančnej analýzy - zameriavajú sa na využitie jednoduchších matematických úkonov a snažia sa vysvetliť aj zložité veci čo najjednoduchšie. Patria k nim:

- analýza absolútnych extenzitných ukazovateľov:
 - stavové ukazovatele,
 - intervalové ukazovatele,
 - tokové ukazovatele.

Extenzitné ukazovatele nás oboznamujú o objeme daného procesu alebo javu v príslušných meracích jednotkách (napr. informácie z výkazov účtovnej závierky sú vyjadrené v peňažných jednotkách). Od stavových ukazovateľov sú odvodené intervalové ukazovatele, ktoré vyjadrujú veľkosť nákladov a výnosov za účtovné obdobie. Z intervalových ukazovateľov vyplýva výsledok hospodárenia. Tokové ukazovatele vyjadrujú kladné a záporné peňažné toky. Odvodzujú sa od stavových ukazovateľov a informujú nás o zmene extenzitných ukazovateľov za sledované účtovné obdobie. Analýzu absolútnych ukazovateľov uskutočňujeme horizontálnou alebo vertikálnou analýzou. Horizontálna analýza absolútnych ukazovateľov - ide o analýzu po riadkoch za dve a viac po sebe idúcich období. Aby ukazovatele zistené touto analýzou mali dostatočnú vypovedaciu schopnosť, je potrebné analyzovať dostatočne dlhý časový rad údajov (minimálne za dve obdobia, lepšie je využiť viacej období), pričom je nevyhnutné zabezpečiť porovnateľnosť údajov v časovom rade. Taktiež sa musia z údajov vylúčiť náhodné vplyvy, ktoré pôsobili na vývoj jednotlivých položiek výkazu. Vertikálna analýza absolútnych ukazovateľov – ide o analýzu ukazovateľov v jednotlivých rokoch (stĺpcoch), používa sa pri porovnávaní údajov výkazov účtovnej závierky v dlhšom časovom období. Spočíva vo vyjadrení jednotlivých položiek výkazov účtovnej závierky ako percentuálneho podielu na jednej spoločnej základni, ktorá tvorí 100 %. Preto ju označujeme aj ako percentuálna analýza ukazovateľov. Ako základňa pre analýzu informácií zo súvahy sa berie celková suma majetku alebo zdrojov majetku a ako základňa pre analýzu informácií z výkazu ziskov a strát sa najčastejšie berie celková suma výnosov alebo obrát. Výsledky získané touto metódou je potrebné ďalej analyzovať, pretože nepoukazuje na príčiny zmien.

- analýza rozdielových extenzitných ukazovateľov

Rozdielové ukazovatele – vyčísľujú sa ako rozdiel dvoch absolútnych extenzitných ukazovateľov, niekedy aj ako rozdiel dvoch intenzitných ukazovateľov. Intenzitné

ukazovatele vyjadrujú, do akej miery sa v účtovnej jednotke extenzitné ukazovatele využívajú a ako rýchlo sa tieto ukazovatele menia (napr. ukazovatele doby obratu). Odborná literatúra rozdielové ukazovatele používané vo finančnej analýze označuje ako finančné fondy alebo aj fondy finančných prostriedkov. Finančné fondy predstavujú extenzitné veličiny. Môžeme ich získať:

a) agregáciou – spočítaním určitých stavových ukazovateľov vyjadrujúcich majetok alebo záväzky,

b) rozdielom medzi súčtom určitých položiek majetku a súčtom určitých položiek záväzkov. Vzniknutý rozdiel označujeme ako čistý fond (majetok znížený o záväzky, ktoré sú naň viazané).

„Medzi najčastejšie vyčísl'ované fondy vo finančnej analýze patria:

- čistý pracovný kapitál,
- čisté pohotovú prostriedky,
- čisté peňažno–pohľadávkové finančné fondy.

Viažu sa na pomerové ukazovatele likvidity a počítajú sa ako rozdiel medzi čitateľom a menovateľom príslušného ukazovateľa likvidity.

Ak sa finančné fondy vyčísl'ujú súčtom, resp. rozdielom položiek majetku, resp. zdrojov majetku, potom sa označujú ako pracovný kapitál, pohotovú peňažné prostriedky, peňažno–pohľadávkový finančný fond.“⁸

- analýza pomerových ukazovateľov

Ide o najčastejšie používanú metódu finančnej analýzy, ktorá umožňuje získať rýchly obraz o finančnej situácii. Pomerové ukazovatele vyjadrujú vzájomný vzťah medzi dvoma alebo viacerými absolútnymi ukazovateľmi pomocou ich pomeru. Porovnávajú dve nerovnorodé veličiny, ale vždy musia spolu vecne súvisieť. Medzi pomerové ukazovatele vo finančnej analýze zaraďujeme ukazovateľ zadlženosti, ukazovatele aktivity, rentability, likvidity, kapitálového trhu, ukazovatele na báze cash flow (budeme sa im podrobnejšie venovať v tretej časti práce) a iné.

Vyššie metódy technickej finančnej analýzy – využívajú sa pri nich matematicko-štatistické metódy (napr. bodové odhady, štatistické testy, korelačné koeficienty, regresná analýza a pod.) ako aj neštatistické metódy (napr. expertné systémy, neurónové siete,

⁸ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6. s. 289.

formálna matematická logika a pod.). Pri použití vyšších metód finančnej analýzy sa využíva výpočtová technika.

Každá z uvedených metód má svoje výhody a nevýhody. Niektoré sú jednoduchšie, rýchlejšie a iné sú náročnejšie na čas, vedomosti, financie.

1.1.4 Účtovná závierka ako zdrojov informácií pre vykonanie finančnej analýzy

Ako sme už spomenuli, hlavným zdrojom informácií pre finančnú analýzu podniku je účtovná závierka, ktorá je každoročným výstupom finančného účtovníctva podniku. Účtovná závierka má významné miesto v informačnom zabezpečení finančnej analýzy. Údaje z nej vecne, časovo a formálne správne vypovedajú o činnosti podniku, čo je v prípade mnohých účtovných jednotiek overené audítorom. Účtovná závierka zachytáva veľa dôležitých informácií. Každá účtovná jednotka je po skončení účtovného obdobia povinná zostaviť účtovnú závierku, ktorá je vyvrcholením prác súvisiacich s uzavieraním účtovných kníh za účtovné obdobie. V Slovenskej republike je účtovná závierka upravená zákonnou právnou úpravou, a to zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“), a opatreniami Ministerstva financií SR a to:

- opatrenie Ministerstva financií SR č. 23054/2002–92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov (ďalej len „opatrenie o postupoch účtovania“),
- opatrenie Ministerstva financií SR č. 4455/2003–92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov (ďalej len „opatrenie o ÚZ“).

Opatrenie o ÚZ neurčuje záväznú formu prehľadu peňažných tokov (Ministerstvo financií SR nevydalo tlačivo tak ako v prípade iných výkazov – Súvaha, resp. Výkaz ziskov a strát), metódu zostavenia prehľadu (priama alebo nepriama), a ani podrobnosť, čiže záväzne neurčuje ani položky pre individuálne časti prehľadu. Skutočnosť, že

opatrenie neposkytuje záväzné podmienky (poskytuje voľnosť), spôsobuje v praxi problémy pri zostavovaní prehľadu. Zostavenie prehľadu ako súčasti účtovnej závierky, ktorý by bol v súlade s opatrením o ÚZ, je pomerne náročné – je potrebná relatívne zložitá analytická evidencia účtov. Okrem toho sa vyžaduje aj znalosť o význame vnútorného členenia jednotlivých častí výkazu.

Účtovná jednotka je povinná dodržiavať tieto právne predpisy, podľa nich viesť účtovníctvo a zostavovať účtovnú závierku. Sú špecificky zamerané na oblasť účtovníctva a účtovnej závierky. Pri účtovaní účtovných prípadov treba dodržiavať aj ďalšie zákonné predpisy, ktoré usmerňujú pozíciu podnikateľských účtovných jednotiek, ich finančné hospodárenie, zákonné poistenie, daňové povinnosti. Sú to najmä: obchodný zákonník, zákon o dani z príjmov, zákon o dani z pridanej hodnoty, zákon o dani z nehnuteľnosti, zákon o cestnej dani a ostatné daňové zákony, zákon o sociálnom poistení, zákon o zdravotnom poistení, zákon o sociálnom fonde, zákonník práce.

Slovenská právna úprava v oblasti peňažných tokov je v súlade s medzinárodnými účtovnými štandardmi a konkrétne s IAS 7 – Výkazy peňažných tokov (ďalej len „IAS 7“). IAS 7 nepoužíva názov prehľad, ale výkaz, z čoho vyplýva jeho rovnocenné postavenie s ostatnými výkazmi účtovnej závierky. Výkaz peňažných tokov podľa IAS netvorí súčasť poznámok, ale je samostatným výkazom účtovnej závierky. Prehľad peňažných tokov podľa slovenských právnych predpisov je súčasťou poznámok ÚZ. Podľa IAS zostavujú výkaz peňažných tokov všetky účtovné jednotky, pričom u nás prehľad peňažných tokoch zostavujú len tie účtovné jednotky, ktoré podliehajú overeniu účtovnej závierky audítorm. Význam prehľadu peňažných tokov v poslednom období rastie. Snahou každého podniku je dosiahnuť a udržať si požadovanú úroveň likvidity, ako aj zabezpečiť stálu platobnú schopnosť. Od týchto ekonomických charakteristík závisí existencia podniku. Práve preto sa ním zaoberá samostatný IAS 7. „Účtovná jednotka musí zverejniť zložky peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov a preukázať súlad medzi sumami vykázanými vo výkaze peňažných tokov s príslušnými položkami v súvahe. V poznámkach účtovnej závierky musí tiež účtovná jednotka zverejniť ďalšie, doplňujúce informácie, ktoré vyžaduje IAS 7, napríklad:

- peňažné prostriedky a peňažné ekvivalenty, ktoré účtovná jednotka vlastní, nemôže s nimi voľne disponovať,
- nevyčerpané prísluby pôžičiek, ktoré môže mať účtovná jednotka v budúcnosti k dispozícii,

- úhrnné sumy peňažných tokov, ktoré predstavujú zvýšenie prevádzkovej kapacity, oddelené od takých peňažných tokov, ktoré sú potrebné na udržanie prevádzkovej kapacity,
- sumy peňažných tokov, ktoré vznikli v prevádzkovej, investičnej a finančnej činnosti v každom vykazovanom odvetví a geografickom segmente.“⁹

V Slovenskej republike účtovnú závierku definuje zákon o účtovníctve § 17, podľa ktorého účtovná závierka je štruktúrovaná prezentácia skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva, poskytovaná osobám, ktoré tieto informácie využívajú (používatelia). Účtovná závierka predstavuje účtovný záznam, ktorý obsahuje informácie o účtovnej jednotke za účtovné obdobie. Zostavuje sa vždy až po uzatvorení účtovných kníh na podklade údajov bežného účtovníctva. Môže mať písomnú (rukopis písaný písacím strojom, tlačiarenskými technikami) alebo technickú (elektronický záznam) formu. Účtovná závierka tvorí jeden celok a má predpísané súčasti. V podvojnom účtovníctve podľa slovenskej právnej úpravy v súčasnosti tvoria účtovnú závierku tieto súčasti:

- súvaha,
- výkaz ziskov a strát,
- poznámky.

S výkazmi ÚZ treba pracovať súčasne, pretože každý výkaz zahŕňa informácie o špecifickej oblasti podnikových financií a podnikovej ekonomiky. Z uvedených výkazov si manažér vyberie tie informácie, ktoré sú potrebné pre vykonanie finančnej analýzy tak, aby boli naplnené potreby účtovnej jednotky.

„Súvaha je prehľadné usporiadanie majetku v členení na druhy majetku (strana aktív) a zdroje majetku (strana pasív) účtovnej jednotky v peňažnom vyjadrení k určitému dátumu.“¹⁰ Je to účtovný výkaz, ktorý nám vyjadruje stav majetku podľa jednotlivých druhov a finančných zdrojov ich krytia k danému dátumu. Význam súvahy spočíva v tom, že na základe jej údajov môžeme zistiť, ako účtovná jednotka udržiava a zabezpečuje hospodársku stabilitu. V súvahe musí platiť základné pravidlo, že aktíva (majetok podniku) sa musia rovnať pasívam (zdroje krytia). Hovoríme tomu bilančný princíp. Ak porovnáme dve súvahy za dve po sebe idúce obdobia môžeme zistiť, ako sa vyvíja finančná situácia podniku v čase a môžeme navrhnúť potrebné dlhodobé alebo krátkodobé opatrenia k efektívnemu rozvoju. Výsledok hospodárenia je v súvahe sledovaný ako rozdiel medzi

⁹ SOUKUPOVÁ, B. a kol. 2008. *Účtovníctvo vo finančnom riadení*. 1. vydanie. Bratislava: SÚVAHA, 2008. 300 s. ISBN 978-80-89265-08-4. s. 90.

¹⁰ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6. s. 213.

aktívami a pasívami, avšak tvorba a štruktúra výsledku je vypočítavaná v samostatnom výkaze ziskov a strát.

„Výkaz ziskov a strát je prehľadné usporiadanie výnosov a nákladov účtovnej jednotky za určité obdobie v peňažnom vyjadrení v požadovanom členení tak, aby bolo zrejmé, ako vznikol výsledok hospodárenia za toto obdobie.“¹¹ Ide o výkaz, ktorý vyjadruje objem výnosov, nákladov a výsledku hospodárenia za dané účtovné obdobie, ktorý je pre používateľov informácií z účtovnej závierky zdrojom informácií o finančných výsledkoch činnosti účtovnej jednotky. Na rozdiel od súvahy, ktorá udáva absolútnu veľkosť zisku, výkaz ziskov a strát vysvetľuje akým spôsobom zisk vznikol. Medzi súvahou a výkazom ziskov a strát existuje veľmi úzky vzťah. Obidva spomínané výkazy sú vzájomne prepojené a vyjadrujú súhrnné informačné zobrazenie dvoch základných stránok ekonomického vzťahu. Tento vzťah je na jednej strane vyjadrený majetkom podniku a zdrojmi majetku k určitému dátumu (ide o súvahu) a na druhej strane výsledkami, ktoré sa dosiahli ich použitím a zhodnotením za dané účtovné obdobie (ide o výkaz ziskov a strát). Výkaz ziskov a strát je podrobnou špecifikáciou súvahovej položky výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia a vysvetľuje jeho tvorbu.

Poslednou súčasťou účtovnej závierky sú poznámky. V nich sa uvádzajú informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú údaje v súvahe a vo výkaze ziskov a strát. V poznámkach sa uvádzajú aj informácie, ktoré sa týkajú použitia účtovných metód a účtovných zásad, informácie o skutočnostiach, ktoré nespĺňajú ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, podmienky na vykázanie v ostatných súčiastiach účtovnej závierky (ich dôsledky menia významným spôsobom pohľad na finančnú situáciu účtovnej jednotky) ako aj ďalšie informácie podľa požiadaviek ustanovených zákonom o účtovníctve a opatrením o ÚZ.

Môžu obsahovať aj ďalšie výkazy a údaje, ktoré ich dopĺňajú. Medzi tieto výkazy patria:

- prehľad zmien vlastného imania a
- prehľad peňažných tokov.

Prehľad zmien vlastného imania uvádza:

- stav vlastného imania na začiatku bežného účtovného obdobia,
- zvýšenie alebo zníženie počas bežného účtovného obdobia a

¹¹ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6. s. 242.

- stav na konci bežného účtovného obdobia.

Informácie, ktoré poskytuje prehľad zmien vlastného imania sú dôležité predovšetkým pre investorov. Poskytujú podrobnejšie informácie o činnostiach, ktoré priamo ovplyvnili veľkosť a štruktúru vlastného kapitálu. Východiskovým zdrojom pre zostavenie prehľadu zmien vlastného imania je súvaha, ale vyžadujú sa aj ďalšie informácie z bežného účtovníctva.

Prehľad peňažných tokov vysvetľuje zmenu súvahových položiek peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov. Ak zo súvahy (zo strany aktív) vyberieme položky peňažných prostriedkov, môžeme ich pohyb a zmeny počas účtovného obdobia samostatne sledovať v prehľade peňažných tokov. Podobným spôsobom môžeme sledovať výsledok hospodárenia. Ak zo súvahy (zo strany pasív) vyberieme položku výsledok hospodárenia bežného účtovného obdobia, vo výkaze ziskov a strát môžeme sledovať jeho tvorbu.

„Prehľad peňažných tokov je bilancia, ktorá spolu so súvahou a výkazom ziskov a strát tvorí tzv. trojbilančný systém účtovníctva. Zásady pri zobrazení vzťahov medzi tromi bilanciami:

1. Na začiatku účtovného obdobia má účtovná jednotka určitý stav majetku, záväzkov a vlastného imania. Súčasťou majetku je stav peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov.

2. Počas účtovného obdobia účtovná jednotka vykonáva podnikateľskú činnosť, v dôsledku ktorej:

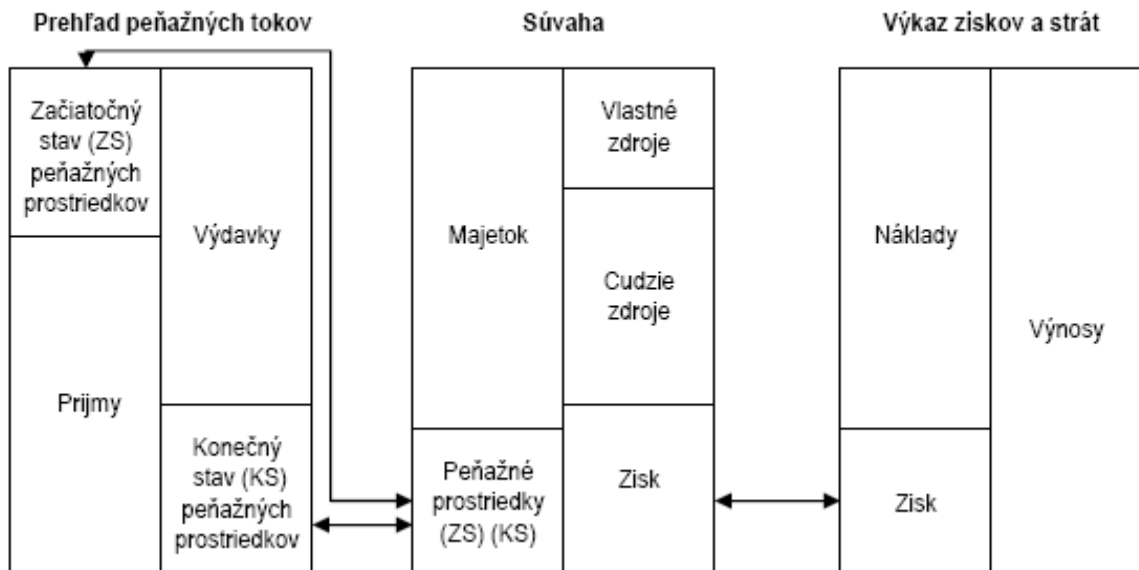
- a) sa majetok a záväzky neustále menia z jednej formy do druhej,
- b) vznikajú náklady a výnosy,
- c) vznikajú príjmy a výdavky peňažných prostriedkov.

3. Na konci účtovného obdobia účtovná jednotka bilancuje, t. j.:

- a) zostaví súvahu, kde súčasťou majetku je stav peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov a kde súčasťou vlastného imania je i výsledok hospodárenia dosiahnutý v bežnom účtovnom období,
- b) zostaví výkaz ziskov a strát, v ktorom vykáže náklady a výnosy, výsledok hospodárenia za dané účtovné obdobie,
- c) zostaví prehľad peňažných tokov, v ktorom vykáže príjmy a výdavky uskutočnené v bežnom účtovnom období.¹²

¹² VANKO, J. 2008. Prehľad peňažných tokov – súčasť účtovnej závierky. In *Dane a účtovníctvo, vzory a prípady*. ISSN 1335–9630. s. 4.

Obrázok 1 Trojbilančný systém¹³

Prehľad peňažných tokov ako súčasť trojbilančného systému výkazníctva poskytuje informácie o minulých peňažných tokoch, a tak umožňuje stanoviť časový rozvrh, výšku a zdroje budúcich tokov. V trhových ekonomikách tvorí významnú súčasť internej a externej finančnej analýzy, pretože umožňuje komplexnú charakteristiku a vyhodnotenie finančnej situácie účtovnej jednotky. Cieľom finančnej analýzy pomocou prehľadu peňažných tokov je posúdenie zmien v stave peňažných prostriedkov, zhodnotenie peňažných tokov sledovaného obdobia z hľadiska ich vplyvu na finančnú situáciu účtovnej jednotky. Cash flow vypovedá o tom, ako spoločnosť získala a využila peňažné prostriedky. Analýza cash flow sa vykonáva pomocou prehľadu peňažných tokov alebo na základe analýzy ukazovateľov na báze cash flow (budeme sa zaoberať v kapitole 3.1.4). Pomocou prehľadu peňažných tokov môžeme analyzovať schopnosť účtovnej jednotky vytvárať peňažné prostriedky a potreby účtovnej jednotky na využitie peňažných prostriedkov v členení podľa činnosti (prevádzkovú, investičnú a finančnú).

Cieľom účtovnej závierky je poskytovať informácie o finančnej situácii, výnosnosti a peňažných tokoch účtovnej jednotky, ktoré sú užitočné pre široký okruh používateľov týchto informácií pri ich ekonomickom rozhodovaní. Výsledok ekonomickej činnosti sa prejavuje ako výsledok hospodárenia alebo peňažný výsledok. Výsledok hospodárenia

¹³ ZALAI, K. a kol. 2008. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. 6. vydanie. Bratislava: Sprint - vfra, 2008. 385 s. ISBN 978-80-89085-99-6. s. 64.

predstavuje rozdiel medzi výnosmi a nákladmi a môže sa vykázať ako zisk alebo strata. Peňažný výsledok predstavuje rozdiel medzi peňažnými príjmami a peňažnými výdavkami, čiže takými ekonomickými operáciami, ktoré predstavujú zníženie alebo zvýšenie peňažných prostriedkov účtovnej jednotky. Podvojný účtovný systém neposkytuje dostatočné údaje pre sledovanie peňažných tokov. Náklady a výnosy sa v podvojnom účtovníctve sledujú v tom období, s ktorým vecne a časovo súvisia, bez ohľadu na skutočný tok peňažných prostriedkov.

Časový nesúlad vzniká ak:

- náklady bežného účtovného obdobia vecne a časovo s ním súvisiace neboli v danom účtovnom období zaplatené (ide o výdavky budúcich období – napr. nájomné platené pozadu),
- náklady vecne a časovo súvisiace s nasledujúcim účtovným obdobím boli uhradené už v bežnom účtovnom období (ide o náklady budúcich období – napr. predplatené),
- výnosy bežného účtovného obdobia vecne a časovo s ním súvisiace neboli skutočným príjmom bežného obdobia (príjmy budúcich období – napr. príjem nájomného plateného pozadu),
- výnosy vecne a časovo súvisiace s nasledujúcim účtovným obdobím boli príjmom už v bežnom účtovnom období (výnosy budúcich období – napr. nájomné zaplatené vopred).

Vecný nesúlad vzniká medzi výdavkami a nákladmi a príjmami a výnosmi. Náklady, ktoré nie sú výdavkami (napr. odpisy) a výnosy, ktoré nie sú príjmami (napr. aktivácia) ovplyvňujú výsledok hospodárenia, ale nemenia stav peňažných prostriedkov. Výdavky, ktoré nie sú nákladmi (napr. splátka úveru) a príjmy, ktoré nie sú výnosmi (napr. príjem bankového úveru) nemajú vplyv na výsledok hospodárenia, ale menia stav peňažných prostriedkov. Spomínaný nesúlad je hlavným dôvodom vedenia prehľadu peňažných tokov (v podvojnom účtovníctve), ktorému sa budeme venovať v tretej časti.

2. Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania

V predchádzajúcej časti sme sa zaoberali finančnou analýzou ako jedným z nástrojov finančného riadenia podniku. Poznanie finančnej situácie slúži na zabezpečenie rastu rozvoja účtovnej jednotky, pričom práve prehľad peňažných tokov nám dáva obraz o skutočnom finančnom stave účtovnej jednotky. Prehľad peňažných tokov je zdrojom súhrnných výsledkov odrážajúcich úroveň úspešnosti či neúspešnosti hospodárenia s peňažnými prostriedkami v účtovnej jednotke. Preto jeho význam v rámci účtovnej závierky a finančnej analýzy v súčasnosti rastie.

Cieľom diplomovej práce je analyzovať prehľad peňažných tokov a zdôrazniť význam jeho zostavovania ako zdroja informácií na účely finančnej analýzy na základe teoretických vedomostí a existujúcich v praxi osvedčených metód finančnej analýzy. Okrem uvedeného hlavného cieľa v práci skúmame aj parciálne ciele, ktoré hlavný cieľ dotvárajú. Sú to:

- vymedzenie finančnej analýzy s dôrazom na jej charakteristiku, ciele a metódy,
- charakteristika účtovnej závierky a jej súčastí (súvaha, výkaz ziskov a strát a poznámky),
- vymedzenie prehľadu peňažných tokov s dôrazom na jeho charakteristiku a cieľ, jeho členenie podľa činností (prevádzková, investičná a finančná), metódy vykazovania (priama a nepriama) a popis ukazovateľov konštruovaných na báze cash flow (absolútne a pomerové),
- zostavenie prehľadu peňažných tokov spoločnosti ALFA, s.r.o. a analýza jeho jednotlivých položiek,
- zostavenie finančnej analýzy spoločnosti ALFA, s.r.o. pomocou ukazovateľov konštruovaných na báze cash flow,
- zhodnotenie finančnej situácie spoločnosti ALFA, s.r.o., prípadný návrh na zlepšenie zistenej skutočnosti.

K dosiahnutiu stanoveného cieľa diplomovej práce je potrebné zvoliť vhodný postup, ktorý zabezpečí efektívne využitie dostupných informácií pri tvorbe prehľadu peňažných tokov a finančnej analýzy spoločnosti ALFA, s.r.o..

Za cieľ našej práce považujeme aj poskytnutie informácií týkajúcich sa sledovanej problematiky študentom vysokých škôl ekonomického zamerania, účtovníkom ako aj ďalším záujemcom z radov širokej verejnosti, ktorí sa zaujímajú o danú oblasť.

Objektom skúmania je prehľad peňažných tokov v podnikateľských účtovných jednotkách.

Metódy skúmania budú vychádzať predovšetkým z možností, ktoré sú dané dostupnou odbornou literatúrou a z rôznych iných materiálov, ktoré sa zaoberajú teóriou a praxou skúmanej problematiky. Na dosiahnutie hlavného cieľa a čiastkových cieľov použijeme najmä analýzu a syntézu.

Metóda ekonomickej analýzy – umožňuje rozčleniť skúmanú problematiku na jednotlivé časti a prvky s cieľom dokonalejšieho poznania subčastí systému. Túto metódu sme využili pri skúmaní finančnej analýzy, ktorú sme rozčlenili na charakteristiku, ciele a metódy. Následne sme ju využili pri charakteristike účtovnej závierky tak, že sme najskôr zadefinovali jednotlivé súčasti – súvahu, výkaz ziskov a strát a poznámky. Použili sme ju aj pri charakteristike prehľadu peňažných tokov, rozčlenením na cieľ, členenie peňažných tokov podľa jednotlivých činností a metódy vykazovania.

Pri syntéze, ktorá je opakom analýzy a zvyčajne ju aj dopĺňa, poznávame najskôr vnútornú štruktúru skúmaných javov a vzájomné vzťahy medzi ich jednotlivými zložkami. Túto metódu sme použili v praktickej časti práce pri zostavení prehľadu peňažných tokov a pri vyhodnocovaní ukazovateľov konštruovaných na báze cash flow.

Na vypracovanie teoretickej časti diplomovej práce sme použili predovšetkým metódu analýzy odborných knižných publikácií, ekonomických periodík, ako aj všeobecne záväzných predpisov, ktoré sa venujú skúmanej problematike. Zdrojom informácií bol aj internet. Spomedzi titulov, z ktorých sme vychádzali považujeme za vhodné osobitne uviesť:

- ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6. Autori v nej riešia problematiku analýzy účtovnej závierky komplexne. V konkrétnych oblastiach sa pritom sústreďia na analýzu v podnikateľskej účtovnej jednotke.
- KOTULIČ, R. – KIRÁLY, P. – RAJČÁNIOVÁ. 2007. *Finančná analýza podniku*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2007. 206 s. ISBN 978-80-8078-117-0. Autori tejto vysokoškolskej učebnice poskytujú poznatky a názory na problematiku finančnej analýzy, pričom vychádzajú zo skúseností štátov Európskej únie.

Ako materiál k získaniu potrebných údajov na vypracovanie praktickej časti práce boli použité informácie poskytnuté spoločnosťou ALFA, s.r.o. zaoberajúcou sa výrobou káblových zväzkov pre automobilový priemysel.

Pri praktickej časti použijeme grafické metódy, ktoré aplikujeme na sprehľadnenie informácií získaných z jednotlivých výpočtov.

3. Výsledky práce a diskusia

3. 1 Prehľad peňažných tokov ako zdroj informácií pre finančnú analýzu

V poslednom období sa stále častejšie v riadení podniku využívajú informácie o peňažných tokoch, ktoré sa v rozhodovaní udomácnili v 70-tych rokoch v USA. Každú účtovnú jednotku určite zaujíma, či pracuje so ziskom alebo stratou. Hlavným zdrojom financovania potrieb účtovnej jednotky a jeho rastu je zisk (novovytvorený vlastný zdroj majetku). Dostaneme ho porovnaním výnosov a nákladov účtovnej jednotky za príslušné účtovné obdobie. Nestačí len tvorba zisku, účtovná jednotka musí mať aj dostatok peňažných prostriedkov, aby mohla včas zaplatiť faktúry za suroviny a energie, vyplatiť mzdy, splatiť pôžičky, úvery, zaplatiť dane a ostatné režijné náklady – peňažné výdavky. K tomu potrebuje peňažné príjmy, ktorými sú napr. tržby v hotovosti, prijaté pôžičky, úvery alebo vklady majiteľov. Peňažné príjmy a výdavky tvoria trvalý peňažný tok (cash flow) – toková veličina odrážajúca príjem alebo výdavok peňažných prostriedkov za určité obdobie. Rozlišujeme tieto druhy peňažných tokov:

1. Brutto Cash flow

- vyjadruje peňažné príjmy a peňažné výdavky v účtovnej jednotke za určité časové obdobie a tým je spravidla 1 rok,

2. Netto Cash flow

- predstavuje kladné alebo záporné saldo, to znamená ako rozdiel medzi príjmami a výdavky za určité časové obdobie.

Zistiť peňažné toky vlastne znamená premeniť údaje o výnosoch a nákladoch na údaje o príjmoch a výdavkoch. Znamená to, že namiesto tržieb za predané výrobky potrebujeme poznať inkaso tržieb, namiesto hodnoty spotrebovaného materiálu čiastky zaplatené za materiál, vyplatené mzdy a pod. Účtovnú jednotku by malo zaujímať, či všetky tržby sú kryté súčasne aj príjmami, pretože by prišlo k skresleniu dosiahnutého výsledku. Z tohto dôvodu je dôležité sledovať peňažné toky.

3.1.1 Charakteristika, význam a cieľ prehľadu peňažných tokov

Prehľad peňažných tokov je podľa slovenskej právnej úpravy súčasťou poznámok vždy, keď účtovná jednotka má povinnosť overovať účtovnú závierku audítorom. Táto povinnosť vyplýva z § 19 zákona o účtovníctve pre tieto účtovné jednotky:

- a) obchodné spoločnosti, ak povinne vytvárajú základné imanie a družstvá, ak v predchádzajúcom roku, za ktorý sa táto účtovná závierka overuje, splnili aspoň dve z týchto podmienok:
 1. celková suma majetku presiahla 1 000 000 EUR – sumou majetku sa rozumie suma majetku získaná zo súvahy v ocenení neupravenom o položky rezerv, odpisov a opravných položiek podľa § 26 ods. 3 zákona o účtovníctve,
 2. čistý obrat presiahol 2 000 000 EUR – čistým obratom na tento účel sú výnosy dosiahnuté z predaja výrobkov, tovarov, poskytnutých služieb a iné výnosy súvisiace s bežnou činnosťou účtovnej jednotky po odpočítaní zliav,
 3. priemerný prepočítaný počet zamestnancov v jednotlivom účtovnom období presiahol 30;
- b) obchodné spoločnosti a družstvá, ktorých cenné papiere sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu;
- c) účtovné jednotky, ktorých povinnosť ustanovujú osobitné predpisy - obce, poisťovne, banky, nadácie, spoločnosti zostavujúce konsolidovanú účtovnú závierku
- d) účtovné jednotky, ktoré zostavujú závierku podľa medzinárodných účtovných štandardov podľa § 17 a zákona o účtovníctve.

Prehľad peňažných tokov poskytuje podkladové informácie pre finančnú analýzu ako aj pre používateľov, ktorí na jeho základe hodnotia schopnosť platiť svoje záväzky, dividendy a podiely na zisku. Patrí medzi najdôležitejšiu súčasť finančného riadenia, hovorí nám o solventnosti a likvidite účtovnej jednotky. Pojmami solventnosť a likvidita sa charakterizuje a kvantifikuje úroveň úhrady záväzkov. Solventnosť predstavuje momentálnu schopnosť úhrady. Likvidita sa viaže k dlhšiemu obdobiu. Solventnosť s likviditou sú vzájomne podmienené. Podmienkou solventnosti je, aby účtovná jednotka mala dostatok likvidných prostriedkov. Likvidita účtovnej jednotky je podmienkou solventnosti, čiže platobnej schopnosti.

„Peňažné toky sa môžu prezentovať ako:

- a) ukazovateľ „peňažný tok“ (cash flow),
- b) prehľad peňažných tokov (Cash Flow Statement),
- c) pomerové ukazovatele konštruované na báze cash flow.

Prehľad peňažných tokov (Cash Flow Statement) je formalizované usporiadanie jednotlivých peňažných tokov v požadovanej štruktúre. Jeho úlohou je formálne preukázať zmenu stavu peňažných prostriedkov.¹⁴

Prehľad peňažných tokov poskytuje používateľom informácie z účtovnej závierky o príjmoch a výdavkoch peňažných prostriedkov, ktoré sa uskutočnili v účtovnej jednotke počas účtovného obdobia. Príjmy peňažných tokov označujeme ako kladné peňažné toky a výdavky ako záporné peňažné toky.

Peňažné toky predstavujú:

- príjmy a výdavky peňažných prostriedkov,
- prírastky a úbytky peňažných ekvivalentov.

Pod *peňažnými prostriedkami* rozumieme peňažné hotovosti a ich ekvivalenty (ceniny, poukážky, šeky a pod.), peňažné prostriedky na bežných účtoch v bankách, kontokorentný účet, zostatok účtu peniaze na ceste, ktorý súvisí s prevodom medzi bežným účtom a pokladnicou, príp. medzi dvomi bankovými účtami.

Peňažnými ekvivalentmi rozumieme krátkodobý finančný majetok, ktorý možno zameniť za vopred známu sumu peňažných prostriedkov, pričom nie je riziko výraznej zmeny jeho hodnoty v najbližších troch mesiacoch odo dňa, ku ktorému sa zostavuje prehľad peňažných tokov. Môže ísť o termínované vklady na bankových účtoch najviac s trojmesačnou výpovednou lehotou, likvidné cenné papiere na obchodovanie, prioritné akcie, ktoré sú splatné do troch mesiacov odo dňa, ku ktorému sa zostavuje prehľad peňažných tokov.

Obsah peňažných prostriedkov je presne daný a ich toky sú príjmy a výdavky, ktoré sú v prehľade vykázané vždy. Obsah peňažných ekvivalentov si určí zostavovateľ prehľadu peňažných tokov sám na základe stanovených podmienok. Tieto stanovené podmienky si určí účtovná jednotka vo svojom vnútornom predpise. Vnútorný predpis predstavuje písomnosť vydanú účtovnou jednotkou, v ktorej sa premietnu všetky závažné skutočnosti rozhodujúce pri účtovaní a zostavovaní účtovnej závierky v príslušnom účtovnom období v konkrétnych podmienkach účtovnej jednotky. Má svoj obsah a formu.

¹⁴ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6. s. 259-260.

Obsah vnútorného predpisu je v každej účtovnej jednotke individuálny a forma môže byť dvojaká:

- vnútorný predpis sa vypracuje ako celok, v rámci ktorého sa rozpracujú jednotlivé okruhy,
- vnútorný predpis sa vypracuje podľa jednotlivých okruhov (čiže pre každú oblasť samostatný vnútorný predpis).

Účtovná jednotka si môže voľiť napríklad v týchto oblastiach:

- metóda vykázania peňažných tokov v prevádzkovej činnosti,
- v ktorej časti vykáže peňažné toky, ktoré je možné vykazovať alternatívne v niektorej z činností,
- stanovenie oblastí vykázania čistých peňažných tokov,
- stanovenie zásad prijatých na určenie štruktúry a obsahovej náplne peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov.

Zásady, ktoré musí účtovná jednotka dodržiavať:

- účtovná jednotka musí rozdeliť peňažné toky do jednotlivých činností – prevádzková, investičná a finančná;
- prehľad peňažných tokov musí obsahovať údaje za dve účtovné obdobia (bežné účtovné obdobie a bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie);
- niektoré peňažné toky sa musia vyčísliť v samostatnom riadku;
- účtovná jednotka musí dodržiavať zásadu stálosti metód.

Účtovná jednotka pre lepšie pochopenie vykazaných peňažných ekvivalentov zverejňuje zásady ich vymedzenia v poznámkach.

Cieľom prehľadu peňažných tokov je poskytnúť informácie z účtovnej závierky o štruktúre finančných zdrojov získaných účtovnou jednotkou ako aj, o štruktúre použitia finančných prostriedkov v danom účtovnom období účtovnou jednotkou. Manažment podniku pomocou týchto informácií stanovuje možnosti budúcich pôžičiek alebo budúcich investícií. Prehľad peňažných tokov na jednej strane slúži ako nástroj riadenia likvidity a solventnosti, na druhej strane umožňuje lepšiu kontrolu a riadenie vzťahov medzi jednotlivými činnosťami. Poskytuje informácie investorom, audítorm, veriteľom ako aj samotnému vedeniu o vývoji finančnej situácie účtovnej jednotky v danom období. „Kategória cash flow vo finančnom riadení a rozhodovaní sa využíva stále viac, a to predovšetkým:

- vo finančnej analýze pri hodnotení finančnej stability podniku a príčin zmien stavu peňažných prostriedkov,

- pri krátkodobom plánovaní peňažných príjmov a výdavkov,
- pri strednodobom a dlhodobom zostavovaní finančných prognóz podniku,
- pri hodnotení efektívnosti investičných variantov,
- a ako jedna z metód stanovenia základu trhovej ceny podniku.“¹⁵

Úlohou prehľadu peňažných tokov je preukázať tvorbu a použitie peňažných prostriedkov v členení na:

- prevádzkovú činnosť – výsledky základnej činnosti účtovnej jednotky,
- investičnú činnosť – operácie s hmotným dlhodobým majetkom a nehmotným dlhodobým majetkom,
- finančnú činnosť – zmeny vo veľkosti a štruktúre vlastného kapitálu, ako aj dlhodobého cudzieho kapitálu.

3.1.2 Členenie peňažných tokov podľa činností

Prehľad peňažných tokov podáva informácie o peňažných tokoch za bežné a bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie v členení na toky:

- z prevádzkovej činnosti,
- z investičnej činnosti,
- z finančnej činnosti.

Peňažné toky ukazujú, akú výšku peňažných prostriedkov každá z týchto činností účtovnej jednotke priniesla alebo odčerpala. Čisté peňažné toky predstavujú čisté zvýšenie alebo zníženie peňažných prostriedkov a čistý prírastok alebo úbytok peňažných ekvivalentov v danom účtovnom období. Ide o rozdiel stavu peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov na konci účtovného obdobia a ich stavu na začiatku účtovného obdobia.

Tak ako sme už spomínali peňažné toky, ktoré vznikli v účtovnej jednotke počas účtovného obdobia sa musia začleniť do príslušnej činnosti. Existujú však niektoré položky, ktorých existencia je pre používateľov informácií z účtovnej závierky dôležitá, ktoré sa musia vykazovať v samostatnom riadku.

Medzi tieto položky patria:

¹⁵ KUPKOVIČ, M. a kol. 2002. *Podnikové hospodárstvo: komplexný pohľad na podnik*. 6. vydanie. Bratislava: Sprint vbra, 2002. 461 s. ISBN 80-88848-93-8. s. 437.

- peňažné toky, ktoré sa vzťahujú na mimoriadnu činnosť – uvádzajú sa ako samostatná položka podľa charakteru z prevádzkovej činnosti, investičnej činnosti alebo finančnej činnosti;
- peňažné toky dane z príjmov – uvádzajú sa ako samostatná položka podľa charakteru z prevádzkovej činnosti, investičnej činnosti alebo finančnej činnosti. Výdavky na daň z príjmov treba upraviť o prípadné vrátenie dane z príjmov účtovnej jednotky;
- kurzové rozdiely vyčíslené k peňažným prostriedkom a k peňažným ekvivalentom ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka – tieto kurzové rozdiely nie sú peňažnými tokmi, preto sa tieto sumy uvádzajú oddelene od peňažných tokov z prevádzkovej činnosti, investičnej činnosti a finančnej činnosti. Týmto sa zosúladi stav peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov v cudzej mene na konci účtovného obdobia so stavom na začiatku účtovného obdobia.

Za peňažné toky v prevádzkovej činnosti je zodpovedný manažment, pričom v investičnej a finančnej činnosti sú výsledkom rozhodnutí vlastníkov účtovnej jednotky o objeme investovania a o spôsobe jeho financovania.

Prevádzková oblasť sa považuje za najdôležitejšiu, pretože tvorba peňažných tokov v tejto oblasti predstavuje vnútornú finančnú silu účtovnej jednotky.

Prevádzkovou činnosťou rozumieme činnosť, ktorá súvisí s predmetom podnikania. V tejto časti sa vykazujú aj všetky ostatné činnosti, ktoré súvisia s prevádzkovou činnosťou účtovnej jednotky, okrem peňažných tokov, ktoré plynú z investičnej a finančnej činnosti. Pri vykazovaní peňažných tokov z prevádzkovej činnosti sa môže použiť priama alebo nepriama metóda. Peňažnými tokmi z prevádzkovej činnosti sú najmä toky, ktoré súvisia s predmetom podnikania účtovnej jednotky a spôsobujú vznik zisku alebo straty, napríklad¹⁶:

- príjmy z predaja tovaru, výrobkov a služieb vrátane prijatých preddavkov,
- príjmy z poplatkov za priemyselné práva a autorské práva, z provízií a ďalšie príjmy vzťahujúce sa na výnosy z bežnej činnosti,
- výdavky na úhrady za dodávky materiálu, tovaru a externých služieb vrátane zaplatených preddavkov,

¹⁶ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6. s. 265.

- výdavky na zamestnancov (mzdy a odmeny) a výdavky platené v mene zamestnancov (na zdravotné poistenie, nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti a preddavky na daň z príjmov, odvádzané za zamestnancov),
- výdavky na daň z príjmov účtovnej jednotky po odpočítaní príjmov z vrátenia preplatku dane z príjmov, okrem výdavkov na investičnú a finančnú činnosť,
- príjmy a výdavky zo zmlúv, ktorých predmetom je uplatnenie práva kúpy alebo predaj, ktoré je určené na predaj alebo na obchodovanie,
- príjmy a výdavky z nákupu a predaja cenných papierov určených na predaj alebo na obchodovanie,
- príjmy z pôžičiek a úverov, ktoré poskytla účtovnej jednotke banka alebo pobočka zahraničnej banky, ak sa vzťahujú na činnosť súvisiacu s jej predmetom podnikania.

Účtovná jednotka môže mať v držbe majetkové a cenné papiere určené na predaj alebo obchodovanie s nimi, preto sú peňažné toky z kúpy alebo predaja týchto cenných papierov začlenené do prevádzkových činností. Rovnako pôžičky a úvery poskytované finančnými inštitúciami sú zvyčajne klasifikované ako prevádzkové činnosti, ak sa vzťahujú k hlavnej zárobkovej činnosti podniku.

Investičnou činnosťou je obstaranie a vyradenie dlhodobého nehmotného majetku, dlhodobého hmotného majetku a tej časti dlhodobého finančného majetku, ktorý nie je súčasťou peňažných ekvivalentov. Táto časť prehľadu poskytuje informáciu o tom, koľko účtovná jednotka vydala v danom období peňažných prostriedkov do obnovy alebo rozšírenia svojej produkčnej schopnosti, t. j. ako si zabezpečuje svoju budúcu likviditu – záporné peňažné toky, alebo či v danom období získala peňažné prostriedky z predaja dlhodobého majetku – kladné peňažné toky. Saldo kladných a záporných peňažných tokov z investičnej činnosti má zvyčajne zápornú hodnotu. Peňažné toky z investičných činností sa vykazujú priamou metódou, čiže vykazujú sa skutočné príjmy a skutočné výdavky. Môžu nimi byť napríklad¹⁷:

- výdavky na obstaranie dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku,

¹⁷ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6. s. 265-266.

- príjmy z predaja dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku,
- výdavky na obstaranie dlhodobých cenných papierov a podielov v iných účtovných jednotkách, s výnimkou cenných papierov, ktoré sa považujú za peňažné ekvivalenty, a cenných papierov, ktoré sú určené na predaj alebo na obchodovanie,
- príjmy z predaja dlhodobých cenných papierov v iných účtovných jednotkách, s výnimkou cenných papierov, ktoré sa považujú za peňažné ekvivalenty, a cenných papierov, ktoré sú určené na predaj alebo na obchodovanie,
- výdavky na pôžičky poskytnuté tretím osobám,
- príjmy zo splácania pôžičiek od tretích osôb,
- výdavky a príjmy súvisiace s derivátmi, s výnimkou, keď sú určené na predaj alebo na obchodovanie, alebo ak sa tieto peňažné toky považujú za peňažné toky z finančnej činnosti,
- príjmy a výdavky súvisiace so zabezpečovacími derivátmi, pričom sa vykazujú rovnakým spôsobom ako peňažný tok súvisiaci s rizikom, ktoré sa zabezpečuje.

Výdavky na obstaranie dlhodobého nehmotného a hmotného majetku, ako aj dlhodobého finančného majetku, ktorý sa nezaraďuje do peňažných ekvivalentov, sa zisťujú dvomi spôsobmi:

- b) *netto spôsobom* – z účtov peňažných prostriedkov sa zisťujú skutočné výdavky spojené s obstaraním uvedeného majetku nákupom alebo vlastnou činnosťou,
- c) *brutto spôsobom* – výdavky na obstaranie dlhodobého majetku obstaraného kúpou alebo vlastnou činnosťou sa upravujú o zmenu stavu preddavkov poskytnutých na obstaranie dlhodobého majetku. Ďalej sa upravujú o zmenu stavu záväzkov súvisiacich s obstaraním dlhodobého majetku.

Finančnou činnosťou rozumieme činnosť, ktorá spôsobuje zmeny vo veľkosti a štruktúre vlastného imania a zmeny dlhodobých záväzkov a krátkodobých záväzkov, ktoré nesúvisia s prevádzkovou a investičnou činnosťou. Peňažné toky z finančnej činnosti sa vykazujú priamou metódou. Nepeňažné operácie z finančných činností sa musia uviesť v poznámkach. Peňažné toky z finančných činností sú významné pre predvídanie nárokov na budúce peňažné toky, ktoré účtovnej jednotke poskytujú kapitál.

Peňažnými tokmi z finančnej činnosti sú napríklad¹⁸:

- príjmy z emisie akcií,
- príjmy z upísaných obchodných podielov,
- príjmy z iného zvýšenia vlastného imania,
- výdavky na obstaranie alebo spätné odkúpenie vlastných akcií,
- výdavky na obstaranie alebo spätné odkúpenie vlastných obchodných podielov,
- výdavky na iné zníženie vlastného imania,
- príjmy z emisie dlhových cenných papierov,
- príjmy z úverov a pôžičiek,
- výdavky na úhradu záväzkov z cenných papierov,
- výdavky na splácanie úverov a pôžičiek,
- výdavky na úhradu záväzkov z používania majetku, ktorý je predmetom zmluvy o kúpe prenajatej veci,
- výdavky za nájom súboru hnutel'ného majetku a nehnuteľného majetku používaného a odpisovaného nájomcom.

3.1.3 Metódy vykazovania peňažných tokov

Prehľad peňažných tokov by mal plniť analytickú a informačnú funkciu. Preto musí mať zodpovedajúci obsah a rozsah. Obsah prehľadu je daný účelom (pre ktorý sa zostavuje), požadovaným rozsahom ako aj použitou metódou zostavovania. Účtovná jednotka sa môže rozhodnúť akou metódou bude peňažné toky vykazovať, pričom však musí dodržať zásadu stálosti metód – nemožno ju ľubovoľne meniť v dvoch po sebe idúcich obdobiach. V prípade zmeny sa musia jej dôvody a z toho vyplývajúce peňažné sumy uviesť v poznámkach. Metódou vykázania peňažných tokov rozumieme postup, akým sa peňažné toky vykážu. Spôsob vykazovania peňažných tokov je ovplyvnený aj kvalitou disponibilných údajov pre ich sledovanie.

Na vykázanie peňažných tokov sa používajú tieto metódy:

- priama metóda:
 - čistá priama metóda,
 - modifikovaná priama metóda,

¹⁸ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6. s. 266.

➤ nepriama metóda.

Priamu metódu možno použiť pri všetkých činnostiach, na rozdiel od nepriamej metódy, ktorú možno použiť len v prípade prevádzkovej činnosti. V poznámkach účtovná jednotka informuje používateľa informácií z účtovnej závierky o použitej metóde vykazovania peňažných tokov z prevádzkovej činnosti.

V prílohe č. 3 opatrenia o ÚZ v časti označenej písm. „S“ sú uvedené informácie o prehľade peňažných tokov pri použití priamej metódy a v časti označenej písm. „T“ pri použití nepriamej metódy vykazovania peňažných tokov z prevádzkovej činnosti. Postup, akým sa vykážu peňažné toky nám vypovedá o použitej metóde.

Ide o postup, ktorý má pre obidve metódy odporúčací charakter, ktorý určuje rámec pri zostavovaní peňažných tokov. Podľa opatrenia o ÚZ sú obidve metódy považované za rovnocenné. Pre používateľov má väčšiu vypovedaciu schopnosť prehľad peňažných tokov zostavený priamou metódou. Pomocou priamej metódy zostavenej na podklade finančného plánu získame informácie, ktoré sú užitočné najmä pri odhade budúcich peňažných tokov, naopak pri použití nepriamej metódy takéto informácie nezískame. Účtovné jednotky si zvolia, akú metódu použijú pre vykazovanie peňažných tokov z prevádzkovej činnosti, ako podrobne budú členiť položky peňažných tokov a akú štruktúru určia jednotlivým činnostiam. „Pri zostavení prehľadu peňažných tokov z prevádzkovej činnosti uprednostňujem priamu metódu, prostredníctvom ktorej možno získať údaje o celkových príjmoch peňažných prostriedkov podľa ich zdroja, t. j. odkiaľ ich účtovná jednotka získala a celkové výdavky peňažných prostriedkov podľa účelu ich použitia. Z priamych metód za menej prácnu považujem modifikovanú priamu metódu, ktorá sa líši od čistej priamej metódy v spôsobe získavania podkladových údajov.“¹⁹

Priama metóda vykazovania peňažných tokov sa zameriava na vykázanie hlavných skupín hrubých brutto, t. j. nekompenzovaných príjmov a výdavkov v príslušnej činnosti. Priama metóda, ak je zostavená na podklade finančného plánu, poskytuje informácie, ktoré sú užitočné najmä pri odhade budúcich peňažných tokov. Vychádza z vyjadrenia zmeny stavu peňazí pomocou príjmov a výdavkov, rozčlenených a agregovaných do potrebných skupín. Tu je potrebné rozdeliť účtovné prípady podľa bankových a pokladničných

¹⁹ CENIGOVÁ, A. 2004. *Individuálna účtovná závierka podnikateľov v sústave podvojného účtovníctva*. 3. vydanie. Ivanka pri Dunaji: Edoceo, 2004. 171 s. ISBN 80-969247-9-6. s. 149.

dokladov. Možno ju použiť tak podrobne a v takom variante, ako si zvolí účtovná jednotka.

Pri prevádzkovej činnosti sa priama metóda môže uplatniť ako:

- a) čistá priama metóda, pri ktorej sa vychádza z účtovných prípadov, ktoré sa týkajú priamo pohybu peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov (treba viesť dôslednú analytickú evidenciu),
- b) modifikovaná priama metóda vychádza z toho, že náklady a výnosy (vykázané vo výkaze ziskov a strát) sa upravujú o zmenu stavu súvahových položiek, čiže majetku a záväzkov súvisiacich s vynaloženými nákladmi a získanými výnosmi z prevádzkovej činnosti v bežnom účtovnom období.

Pri použití modifikovanej priamej metódy na vyčíslenie peňažných tokov z prevádzkovej činnosti platia tieto všeobecné zásady:

1. Náklad sa uvádza so znamienkom mínus (-) – vyjadruje záporný peňažný tok, ktorý v konečnom dôsledku spôsobuje výdavok. Ako náklady neuvádzame tie náklady, ktoré majú nepeňažný charakter, ako odpisy, zostatková hodnota dlhodobého hmotného majetku a dlhodobého nehmotného majetku pri vyradení, odpis opravných položiek, tvorba dlhodobých rezerv, opravné položky k zásobám, zmeny stavu zásob, manká a škody na zásobách.
2. Výnos sa uvádza so znamienkom plus (+) – vyjadruje kladný peňažný tok, ktorý v konečnom dôsledku spôsobuje príjem. Ako výnosy neuvádzame tie výnosy, ktoré majú nepeňažný charakter, ako rozpustenie dlhodobých rezerv, rozpustenie opravných položiek, zmeny stavov zásob, aktivácia zásob.
3. Zmena stavu súvahových položiek majetku pôsobí na peňažný tok vždy s opačným znamienkom, ako ju vyčíslime. Zmenu stavu zistíme ako rozdiel konečného zostatku príslušnej položky majetku a začiatočného stavu tejto položky majetku. V prípade, že je tento rozdiel kladný, v prehľade peňažných tokov bude pôsobiť ak záporný peňažný tok.
4. Zmena stavu súvahových položiek záväzkov pôsobí na peňažný tok vždy s rovnakým znamienkom, ako ju vyčíslime. Zmenu stavu zistíme ako rozdiel konečného zostatku príslušnej položky záväzku a začiatočného stavu tejto položky záväzku. V prípade, že je tento rozdiel kladný, v prehľade peňažných tokov bude pôsobiť ako kladný peňažný tok. V prípade, že je tento rozdiel záporný, v prehľade peňažných tokov bude pôsobiť ako záporný peňažný tok.

Nepriama metóda sa môže použiť len v prevádzkovej činnosti a jej základnou črtou je to, že sa pri nej vychádza z výsledku hospodárenia z bežnej činnosti pred zdanením daňou z príjmov, ktorý sa postupne transformuje na peňažné toky. Vychádza z toho, že hospodársky výsledok je potenciálnym prírastkom alebo úbytkom peňažných prostriedkov.

Upravuje sa o vplyv nepeňažných položiek (napr. odpisy dlhodobého majetku, rezervy, opravné položky), o vplyv zmien stavu zásob, pohľadávok a záväzkov z prevádzkovej činnosti a všetkých ostatných položiek, ktorých peňažné toky sú peňažnými tokmi z investičnej a finančnej činnosti.

Tak ako pri priamej metóde, tak aj pri nepriamej metóde pri vyčíslení peňažných tokov z prevádzkovej činnosti platia tieto všeobecné zásady:

1. Náklad sa pripočítava k výsledku hospodárenia z bežnej činnosti pred zdanením daňou z príjmov.
2. Výnos sa odpočítava od výsledku hospodárenia z bežnej činnosti pred zdanením daňou z príjmov.
3. Zmena stavu súvahových položiek majetku pôsobí na peňažný tok vždy s opačným znamienkom, ako ju vyčíslime.
4. Zmena stavu súvahových položiek záväzkov pôsobí na peňažný tok vždy s rovnakým znamienkom, ako ju vyčíslime.

3.1.4 Spôsoby a formy zostavovania prehľadu peňažných tokov

Pri zostavovaní prehľadu peňažných tokov sa musia dodržať základné požiadavky stanovené všeobecne záväznou právnou úpravou. Pri zostavovaní prehľadu peňažných tokov je možné postupovať alternatívne. Možnosť voľby z viacerých alternatív vyžaduje mať v podniku vypracovaný vnútorný predpis pre zostavovanie prehľadu peňažných tokov.

Účtovná jednotka má možnosť voľby napríklad v týchto oblastiach:

- zvolenie metódy vykázania peňažných tokov v prevádzkovej činnosti,
- stanovenie podrobnosti členenia jednotlivých položiek,
- stanovenie zásad prijatých na určenie obsahovej náplne a štruktúry peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov,
- stanovenie oblastí vykázania čistých peňažných tokov.

Základné údaje na zostavenie prehľadu peňažných tokov získavame priamo z jednotlivých účtov a obratov týchto účtov. Jednotlivé peňažné toky vyjadrené pomocou obratov na účtoch zvyšujú vypovedaciu schopnosť prehľadu peňažných tokov, pretože samotná zmena stavu určitej veličiny (saldo) ešte nič nehovorí o intenzite tokov, ktoré túto zmenu spôsobili.

Postup zostavenia prehľadu peňažných tokov súvisí s voľbou metódy v oblasti prevádzkovej činnosti a v oblasti investičnej činnosti výberom spôsobu zistenia výdavkov na obstaranie dlhodobého nehmotného majetku, dlhodobého hmotného majetku a dlhodobého finančného majetku, ktorý nie je súčasťou peňažných ekvivalentov.

Pri prvom spôsobe zostavovania prehľadu peňažných tokov účtovná jednotka vychádza zo zobrazenia príjmov a výdavkov. V oblasti prevádzkovej činnosti nadväzuje na čistú priamu metódu. Účtovná jednotka môže pri tomto spôsobe kódovať účtovné prípady spôsobujúce pohyb peňažných prostriedkov tak, aby sa mohli pričleniť jednotlivým riadkom prehľadu peňažných tokov podľa vybranej štruktúry.

„Systém kódovania sa môže použiť aj vo forme analytických účtov k účtom peňažných prostriedkov, na ktorých sa evidujú peňažné toky, a na konci účtovného obdobia sa z nich zostaví prehľad peňažných tokov.“²⁰ Účtovná jednotka si môže zvoliť aj iný spôsob, pri ktorom si vytvorí samostatný okruh na sledovanie peňažných tokov mimo finančného účtovníctva a zaistí žiadajú nadväznosť medzi bežným účtovníctvom a údajmi v prehľade peňažných tokov.

Štruktúra prehľadu peňažných tokov pri čistej priamej metóde

Príjmy	Prehľad peňažných tokov	Výdavky
Začiatočný stav peňažných prostriedkov	Výdavky za určité obdobie (obrat výdavkov)	Konečný zostatok peňažných prostriedkov
Príjmy za určité obdobie (obrat príjmov)		
= Súčet	= Súčet	

²⁰ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6. s. 266.

Zmenu stavu peňažných prostriedkov predstavuje rozdiel obratov strany príjmov a výdavkov. Výkaz zobrazuje saldo tokov príjmov a výdavkov ako aj ich štruktúru. Obsahovo aj formálne sa zhoduje s údajmi vychádzajúcimi z jednoduchého účtovníctva.

Druhý spôsob zostavovania prehľadu peňažných tokov vychádza zo zmeny nákladu na výdavok a výnosu na príjem. V oblasti prevádzkovej činnosti nadväzuje na modifikovanú priamu metódu. Zmenu stavu peňažných prostriedkov odôvodňuje vývoj nákladov a výnosov v danom účtovnom období a zmeny majetku (okrem peňažných prostriedkov) a záväzkov, ktoré súvisia s konkrétnymi nákladovými druhmi a výnosovými položkami.

Štruktúra prehľadu peňažných tokov pri modifikovanej priamej metóde

Príjmy	Prehľad peňažných tokov	Výdavky
Začiatočný stav peňažných prostriedkov	Náklady	
Výnosy	± zmeny položiek súvahy (obrat na strane výdavkov)	
± zmeny položiek súvahy (obrat na strane príjmov)	Konečný zostatok peňažných prostriedkov	
= Súčet	= Súčet	

Výnosy a náklady sa upravujú zmenami stavov aktív a pasív na príjmy a výdavky. Úprava jednotlivých výnosov a nákladov na príjmy a výdavky závisí vždy od potrebných údajov. Keď sa výkaz zostavuje na základe údajov účtovnej závierky, nie je možné jednoznačne priradiť všetky zmeny položiek súvahy k položkám výkazu ziskov a strát.

Tretí spôsob zostavovania prehľadu peňažných tokov je založený na výsledku hospodárenia z bežnej činnosti pred zdanením daňou z príjmov, ktorý sa postupne mení na peňažný tok. V oblasti prevádzkovej činnosti nadväzuje na nepriamu metódu.

Štruktúra prehľadu peňažných tokov pri nepriamej metóde

Použitie	Prehľad peňažných tokov	Zdroje
± zmeny položiek súvahy	Začiatočný stav peňažných prostriedkov	
	Zisk ± úprava o nepeňažné operácie ± zmeny položiek súvahy	
Konečný zostatok peňažných prostriedkov		
= Súčet	= Súčet	

Pri vykazovaní prehľadu peňažných tokov nepriamou metódou nie je možné priamo identifikovať príjmy a výdavky. Preto je lepšie hovoriť o zdrojoch a použití peňažných prostriedkov ako o príjmoch a výdavkoch.

V praxi je možné využívať vhodné kombinácie týchto metód, okrem prípadov kde opatrenie o ÚZ jednoznačne prikazuje použiť konkrétnu metódu.

Formálna prezentácia peňažných tokov sa v jednotlivých účtovných jednotkách môže odlišovať, pretože opatrenie o ÚZ uvádza len odporúčanú formu prezentácie a označenia položiek prehľadu peňažných tokov. Pri zostavovaní prehľadu peňažných tokov sa však musia dodržať základné požiadavky stanovené všeobecne záväznou právnou úpravou. Medzi tieto požiadavky patrí napríklad rozdelenie peňažných tokov na jednotlivé činnosti, peňažné toky musia vypovedať o skutočnostiach, ktoré spôsobili peňažné toky, musí sa dodržať zásada stálosti metód. V poznámkach k prehľadu peňažných tokov musí účtovná jednotka uviesť informácie napríklad o použitých zásadách prijatých na určenie obsahovej náplne a štruktúre peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov, použitej metódy vykazovania peňažných tokov z prevádzkovej činnosti, o tom, či využila možnosť vykázania čistých peňažných tokov a ktoré peňažné toky vykázala ako čisté a iné.

Prehľad peňažných tokov má takúto zjednodušenú štruktúru:²¹

A. Čisté peňažné toky z prevádzkovej činnosti (+/-)

²¹ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6. s. 265.

- B. Čisté peňažné toky z investičnej činnosti (+/-)
- C. Čisté peňažné toky z finančnej činnosti (+/-)
- D. Čisté zvýšenie alebo čisté zníženie peňažných prostriedkov(+/-)
(súčet A. + B. + C.)
- E. Stav peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov na začiatku účtovného obdobia (+/-)
- F. Zostatok peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov na konci účtovného obdobia pred zohľadnením kurzových rozdielov vyčíslených ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka (+/-)
- G. Kurzové rozdiely vyčíslené k peňažným prostriedkom a peňažným ekvivalentom ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka (+/-)
- H. Zostatok peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov na konci účtovného obdobia, upravený o kurzové rozdiely vyčíslené ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka

Formou prezentácie prehľadu peňažných tokov chápeme formálne usporiadanie jeho položiek. Podobne ako súvaha a výkaz ziskov a strát má prehľad peňažných tokov horizontálnu a vertikálnu formu. Spôsoby usporiadania prehľadu peňažných tokov:

a) horizontálne - bilančné usporiadanie

V prevádzkovej činnosti sa položky vykážu v závislosti od použitej metódy a to:

- pri priamej metóde - na jednej strane príjmy peňažných prostriedkov a na druhej strane výdavky peňažných prostriedkov,
- pri nepriamej metóde – na jednej strane tvorba finančných zdrojov a na druhej strane použitie finančných zdrojov.

V investičnej a finančnej činnosti sa položky vykážu na jednej strane príjmy peňažných prostriedkov a na druhej strane výdavky peňažných prostriedkov.

Za výhodu horizontálneho usporiadania položiek prehľadu peňažných tokov považujeme, že umožňuje oddelené a prehľadné vykazovanie príjmov a výdavkov. Z horizontálneho usporiadania prehľadu peňažných tokov môžeme získať informácie o objeme peňažných prostriedkov, s ktorými sa počas sledovaného obdobia pracovalo, ako aj orientáciu o štruktúre zdrojov a oblastí použitia peňažných prostriedkov.

b) vertikálne - stĺpcové usporiadanie

V prevádzkovej činnosti sa položky vykážu v logickom usporiadaní pod seba v závislosti od použitej metódy a to:

- pri priamej metóde – príjmy peňažných prostriedkov a výdavky peňažných prostriedkov,
- pri nepriamej metóde – tvorba finančných zdrojov a použitie finančných zdrojov.

V investičnej a finančnej činnosti sa vykážu položky v logickom usporiadaní pod seba príjmy a výdavky peňažných prostriedkov.

Tento spôsob má výhodu v tom, že umožňuje vyčísl'ovať čiastkové súčty peňažných tokov (najmä podľa činnosti), čo má pre finančnú analýzu a finančné riadenie nesmierny význam. Analýza vertikálneho usporiadania prehľadu peňažných tokov umožní zistiť:

- zmenu stavu peňažných prostriedkov za sledované obdobie. Jej porovnaním s hospodárskym výsledkom dosiahnutým za rovnaké obdobie odhalíme nepomer medzi ziskovým a finančným potenciálom podniku,
- vývoj peňažných tokov podľa jednotlivých činností, ktorý je nástrojom kontroly výsledkov prijatých rozhodnutí v rámci jednotlivých oblastí, ako aj podkladom pre riadenie peňažných tokov v budúcnosti. Podrobnosť analýzy jednotlivých činností závisí od zmien peňažných prostriedkov, ktoré vyvolali ich peňažné toky, aj od zamerania a účelu analýzy.

Podľa slovenskej právnej úpravy sa odporúča vertikálne usporiadanie položiek prehľadu peňažných tokov.

3.1.5 Ukazovatele konštruované na báze cash flow

Účtovné jednotky zisťujú, že príčinou ich neúspechu nemusí byť iba nedostatočná rentabilita, ale aj platobná neschopnosť podniku. Pre jej analýzu sa v súčasnosti využívajú ukazovatele založené na cash-flow. Ukazovatele sú prostriedkom rýchlej identifikácie finančnej situácie podniku. Vyjadrujú číselnú charakteristiku ekonomickej činnosti. Určujú, ktoré faktory a s akou intenzitou sa podieľali na formovaní finančnej situácie podniku a ich pomocou môžeme rýchlo a ľahko zistiť finančnú silu podniku. Finančná analýza tvorí dôležitú oblasť finančného riadenia podniku a zahrňuje rad ukazovateľov. „Každý ukazovateľ je charakterizovaný:

- názvom (pomenovanie ukazovateľa),
- obsahom (čo ukazovateľ opisuje),
- metodikou výpočtu (ako sa ukazovateľ vypočíta, algoritmus, vzorec),

- kvantitatívnu charakteristikou (vlastnosti a obmedzenia hodnoty ukazovateľa, merná jednotka),
- časovým vymedzením (na aké časové obdobie alebo okamih sa ukazovateľ vzťahuje),
- priestorovým vymedzením (na aké regionálne – mesto, kraj, štát, región – a organizačné – odvetvie, skupina podnikov, útvar a pod. – umiestnenie sa ukazovateľ vzťahuje).²²

Ukazovatele konštruované na báze cash flow tvoria neoddeliteľnú súčasť finančnej analýzy podniku. Ich význam rastie s významom finančných hľadísk v riadení a analýze podnikovej činnosti. Pomocou ukazovateľov možno rýchlo a ľahko identifikovať finančnú situáciu účtovnej jednotky. V rámci finančnej analýzy sa používajú ako miera k hodnoteniu finančnej situácie účtovnej jednotky. Hodnota cash flow sa v ukazovateľoch väčšinou vzťahuje napr. ku kapitálu, k podnikovým výkonom a pod. Pri analýze sa doporučuje používať cash flow z prevádzkovej činnosti. Z prehľadu (výkazu) peňažných tokov môžeme získať viacero absolútnych ukazovateľov. Tieto nám charakterizujú finančnú situáciu podniku. Okrem absolútnych ukazovateľov sa často vyčísľujú aj pomerové ukazovatele konštruované na báze cash flow.

„Absolútne ukazovatele – sú extenzitné ukazovatele, t. j. charakterizujú extenzitu sledovaného javu (napr. v peňažných jednotkách). Sú citlivé na veľkosť podniku, čo komplikuje ich použitie pri porovnávaní výsledkov rôznych podnikov.“²³

Prehľad peňažných tokov poskytuje najmä tieto absolútne ukazovatele:

- ukazovateľ cash flow,
- ukazovateľ netto cash flow,
- ukazovateľ cash flow zo samofinancovania.

Ukazovateľ cash flow vyjadruje zmenu stavu peňažných prostriedkov za určité obdobie. Je súhrnným ukazovateľom. Účtovná jednotka porovnáva stav peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov na konci účtovného obdobia so stavom na začiatku účtovného obdobia. Vyčíslime ho:

²² KOTULIČ, R. – KIRÁLY, P. – RAJČÁNIOVÁ. 2007. *Finančná analýza podniku*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2007. 206 s. ISBN 978-80-8078-117-0. s. 24-25.

²³ KOTULIČ, R. – KIRÁLY, P. – RAJČÁNIOVÁ. 2007. *Finančná analýza podniku*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2007. 206 s. ISBN 978-80-8078-117-0. s. 25.

Ukazovateľ cash flow

=

konečný zostatok peňažných prostriedkov – začiatkový stav peňažných prostriedkov

Z uvedeného vyplýva o koľko sa stav peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov znížil resp. zvýšil na konci účtovného obdobia oproti začiatku účtovného obdobia. Údaje pre výpočet získavame z prehľadu peňažných tokov na s. 294 až 298 z riadkov označenými písmenami H. a E.

Ukazovateľ netto cash flow zistíme ako súčet výsledku hospodárenia z bežnej činnosti pred zdanením daňou z príjmov (pričom zisk uvádzame so znamienkom +, stratu so znamienkom -) a odpisov dlhodobého odpisovaného majetku. Z prehľadu peňažných tokov ho zistíme iba vtedy, ak účtovná jednotka používa nepriamu metódu zostavenia prehľadu peňažných tokov z prevádzkovej činnosti.

Netto cash flow

=

Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti pred zdanením daňou z príjmov + odpisy

Ukazovateľ netto cash flow môže mať kladnú alebo zápornú hodnotu. Ak vyjde záporná hodnota, potom výsledok hospodárenia - strata je vyšší ako odpisy.

Ukazovateľ cash flow zo samofinancovania dostaneme tak, že okrem ukazovateľa netto cash flow, zoberieme do úvahy aj všetky interné zdroje financovania, ktoré má účtovná jednotka k dispozícii. Vypočítame ho ako:

Ukazovateľ cash flow zo samofinancovania

=

VH po zdanení daňou z príjmov + odpisy +/- zmena stavu rezerv

Tento ukazovateľ vyjadruje financovanie z interných zdrojov účtovnej jednotky.

Všeobecný postup vyčíslenia cash flow nepriamou metódou, ktorý pozostáva z korekcie výsledku hospodárenia dostaneme:

„Výsledok hospodárenia
+ odpisy*
– zmena stavu neobežného majetku bez odpisov**
– zmena stavu zásob
– zmena stavu pohľadávok
– zmena stavu ostatných položiek majetku***
+ zmena stavu vlastného imania****
+ zmena stavu rezerv
+ zmena stavu krátkodobých a dlhodobých záväzkov
+ zmena stavu bankových úverov a výpomocí
+ zmena stavu ostatných položiek zdrojov krytia
= cash flow

Vysvetlivky:

- * Odpisy VH znižujú, ale v skutočnosti nepredstavujú odlev peňazí, preto ich musíme pripočítať späť,
- ** Odpisy vyjadrujú časť hodnot majetku, ktorá už bola zaplatená, t. j. mala vplyv na cash flow už v minulosti, preto sa musia odpočítať. Tak dostaneme hodnotu skutočného (množstvomého) prírastku alebo úbytku majetku, ktorá ovplyvní cash flow.
- *** Okrem finančných účtov.
- **** Vlastné imanie bez výsledku hospodárenia za účtovné obdobie.²⁴

K uvedenému všeobecnému postupu sa prikláňajú viacerí autori. Z určitých položiek vytvárajú skupiny za účelom pozorovať a porovnávať vplyvy jednotlivých faktorov na vývoj peňažných tokov. Týmto spôsobom získavame rôzne formy cash flow.

²⁴ KOTULIČ, R. – KIRÁLY, P. – RAJČÁNIOVÁ. 2007. *Finančná analýza podniku*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2007. 206 s. ISBN 978-80-8078-117-0. s. 52.

Zjednodušený variant a iné formy cash flow uvádzame v tabuľke 1:

Tabuľka 1 Formy cash flow²⁵

Ukazovateľ	MJ	Vzorec	Zdroj na výpočet
Cash flow (CF)	EUR	zmena stavu (prírastok alebo úbytok) finančných účtov	$\Delta S 56$
Cash flow - zjednodušený (CFz)	EUR	VH + odpisy	V (64 + 18)
<i>J. Vácen definoval cash flow I, II, III takto:</i>			
Cash flow I (CF I)	EUR	VH + odpisy – prírastok ČRA + úbytok ČRA – úbytok ČRP + prírastok ČRP	$V (64 + 18) - \Delta S 62 + \Delta S 116$
Cash flow II (CF II)	EUR	CF I – prírastok zásob + úbytok zásob	$CF I - \Delta S 33$
Cash flow III (CF III)	EUR	CF II – prírastok krátkodobých pohľadávok + úbytok krátkodobých pohľadávok + prírastok krátkodobých záväzkov – úbytok krátkodobých záväzkov	$CF II - \Delta S 48 + \Delta S 102$
<i>E. Kislíngierová a I. Neumaierová definovali cash flow I, II, III takto:</i>			
Cash flow I (CF I)	EUR	VH + odpisy + tvorba rezerv – čerpanie rezerv – prírastok ČRA + úbytok ČRA – úbytok ČRP + prírastok ČRP	$V (64 + 18) + \Delta S 87 - \Delta S 62 + \Delta S 116$
Cash flow II (CF II)	EUR	CF I – prírastok zásob + úbytok zásob	$CF I - \Delta S 33$
Cash flow III (CF III)	EUR	CF II – prírastok krátkodobých pohľadávok + úbytok krátkodobých pohľadávok + prírastok krátkodobých záväzkov – úbytok krátkodobých záväzkov + prírastok bankových úverov a výpomocí – úbytok bankových úverov a výpomocí	$CF II - \Delta S 48 + \Delta S 102 + \Delta S 112$

²⁵ KOTULIČ, R. – KIRÁLY, P. – RAJČÁNIOVÁ. 2007. *Finančná analýza podniku*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2007. 206 s. ISBN 978-80-8078-117-0. s. 53.

Vysvetlivky:

- Δ - zmena stavu, ktorá vyjadruje prírastok alebo úbytok. Vypočíta sa ako rozdiel hodnoty v bežnom účtovnom období a hodnoty v minulom účtovnom období.
- S - súvaha,
- V - výkaz ziskov a strát,
- VH - výsledok hospodárenia za účtovné obdobie,
- ČRA - časové rozlíšenie aktív,
- ČRP - časové rozlíšenie pasív.

V prehľade peňažných tokov je potrebné celkový peňažný tok rozdeliť v závislosti od toho, z akej činnosti vznikol. Čisté zvýšenie alebo čisté zníženie peňažných prostriedkov dostaneme ako súčet čistých peňažných tokov za jednotlivé činnosti.

Čistý peňažný tok z prevádzkovej činnosti oboznamuje používateľa informácií z účtovnej závierky o schopnosti účtovnej jednotky tvoriť peňažné prostriedky v činnosti, ktorá je predmetom podnikania.

Čistý peňažný tok z investičnej činnosti oboznamuje používateľa informácií z účtovnej závierky o výške výdavkov na obstaranie neobežného majetku (prostriedky, ktoré zabezpečujú príjmy v budúcnosti).

Čistý peňažný tok z finančnej činnosti ukazuje na potrebu budúcich peňažných tokov (koľko peňažných prostriedkov sa potrebuje na splácanie úverov a pôžičiek, podielov na zisku a na výplatu dividend).

V literatúre sa uvádza, že finančne zdravý podnik by mal mať kladnú hodnotu čistého peňažného toku z prevádzkovej činnosti a zápornú hodnotu z čistého peňažného toku z investičnej činnosti, ktorý ale nesmie prevyšovať čistý peňažný tok z prevádzkovej činnosti. Čistý peňažný tok po financovaní investícií dáva súčet čistého peňažného toku z prevádzkovej činnosti a čistého peňažného toku z investičnej činnosti. Považujeme ho za dôležitý ukazovateľ, ktorý môže mať kladnú alebo zápornú hodnotu. Vyjadruje, aká suma peňažných prostriedkov zostala z toho, čo účtovná jednotka vytvorila v prevádzkovej činnosti po financovaní investičnej činnosti na oblasť financovania finančnej činnosti (napr. na splácanie pôžičiek, úverov a pod.). Kladný čistý peňažný tok po financovaní investícií oboznamuje používateľa informácií z účtovnej závierky o tom, že účtovná jednotka je schopná samofinancovania. Analýzou skúmame, ako boli použité vytvorené peňažné prostriedky. Naopak záporný čistý peňažný tok po financovaní investícií informuje o tom, že účtovná jednotka nemá dostatok kladných peňažných tokov

z prevádzkovej činnosti na jej investičné plány. Analýzou skúmame, či a akým spôsobom podnik pokryl nedostatok peňažných prostriedkov.

Pomerové ukazovatele zostavené na báze cash flow sa považujú za ukazovatele s väčšou vypovedaciu schopnosťou, ako ukazovatele zostavené na báze výsledku hospodárenia. „Dôvodom je najmä to, že v dôsledku uplatňovania bilančnej politiky účtovnej jednotky na účel dosiahnutia verného a pravdivého zobrazenia skutočností, ktoré sú predmetom účtovníctva v účtovnej závierke, možno výšku výsledku hospodárenia účelovo ovplyvniť. Výšku peňažných prostriedkov k dátumu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, nemôže, samozrejme, účtovná jednotka zmeniť.“²⁶

Medzi pomerové ukazovatele zaraďujeme ukazovateľ ***solventnosť***, ktorý je obdobou ukazovateľa likvidity. Tento ukazovateľ určuje schopnosť splácať záväzky z rozdielu príjmov a výdavkov, čiže cash flow.

$$\text{Solventnosť} = \frac{\text{cash flow}}{\text{záväzky (v užšom zmysle) – finančné účty}}$$

Ukazovateľ krytia celkových záväzkov vyjadruje ako je účtovná jednotka schopná zabezpečiť úhradu svojich záväzkov pomocou peňažných tokov z prevádzkovej činnosti. Vypočítame ho:

$$\text{Ukazovateľ krytia celkových záväzkov} = \frac{\text{čistý peňažný tok z prevádzkovej činnosti}}{\text{celková suma záväzkov}}$$

Ak tento ukazovateľ upravíme tak, že v menovateli uvedieme všetky záväzky okrem tých, ktoré sú už zohľadnené pri výpočte vplyvu zmeny pracovného kapitálu na

²⁶ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6. s. 364.

peňažný tok dostaneme pomerový ukazovateľ – *ukazovateľ krytia záväzkov*. Vypočítame ho:

$$\text{Ukazovateľ krytia záväzkov} = \frac{\text{čistý peňažný tok z prevádzkovej činnosti}}{\text{celková suma záväzkov} - \text{záväzky z prevádzkovej činnosti}}$$

Ak ukazovateľ krytia záväzkov dosahuje hodnotu 1, alebo je väčší ako 1 počas viacerých analyzovaných období, vypovedá to o schopnosti účtovnej jednotky kryť svoje záväzky z peňažných tokov vytvorených v prevádzkovej činnosti.

Ďalším ukazovateľom je *ukazovateľ finančnej efektívnosti tržieb*, ktorý vyjadruje stupeň premeny tržieb na peňažné príjmy. Ak ho vyjadríme v percentách, udáva, koľko percent tržieb sa mení na peňažné toky. Vypočítame ho:

$$\text{Ukazovateľ finančnej efektívnosti tržieb} = \frac{\text{čistý peňažný tok z prevádzkovej činnosti}}{\text{tržby vzťahujúce sa na prevádzkovú činnosť}}$$

Finančná rentabilita majetku vyjadruje, akú sumu cash flow vytvorí použitie jednej koruny majetku. Spomenutý ukazovateľ je vhodný používať pri porovnávaní s účtovnými jednotkami rovnakého typu.

$$\text{Finančná rentabilita majetku} = \frac{\text{cash flow}}{\text{majetok}}$$

Finančná rentabilita vlastného kapitálu vyjadruje, koľko korún cash flow sa vytvorí použitím jednej koruny vlastného kapitálu.

$$\text{Finančná rentabilita vlastného kapitálu} = \frac{\text{cash flow}}{\text{vlastný kapitál}}$$

Ďalším významným ukazovateľom je *stupeň oddlženia*, ktorý vypočítame:

$$\text{Stupeň oddlženia} = \frac{\text{cash flow}}{\text{cudzí kapitál}} \quad \text{vyjadrujeme ho v \%}$$

Uvedený ukazovateľ vypovedá o pomere medzi financovaním cudzím kapitálom a schopnosťou vyrovnávať záväzky vlastnými zdrojmi. V praxi je niekedy charakterizovaný ako prevrátená hodnota doby návratnosti úveru, čiže za akú dobu by bolo pri rovnako dosahovanom cash flow možné dosiahnuť úplnú finančnú samostatnosť. Obmenou stupňa oddlženia je *ukazovateľ rýchlosti splácania úveru*:

$$\text{Rýchlosť splácania úveru} = \frac{\text{cash flow}}{\text{bankové úvery a výpomoci}}$$

Vyjadruje, akú časť úverov a výpomocí by bola účtovná jednotka schopná zaplatiť použitím cash flow. Prevrátená hodnota vyjadruje dobu, za akú by bola účtovná jednotka pri dosahovaní rovnakého cash flow schopná splatiť celý zostatok úverov a výpomocí.

$$\text{Stupeň samofinancovania investícií} = \frac{\text{cash flow}}{\text{investície}} \quad \text{vyjadrujeme ho v \%}$$

Stupeň samofinancovania investícií udáva mieru finančného krytia investícií z vlastných finančných zdrojov. Hodnota vyššia ako 100 % umožňuje aj iné alternatívne

využitie cash flow – splátky dlhov, na dividendy a iné. Nižšia hodnota než 100 % vyjadruje nutnosť externého financovania investícií, čo môže v budúcnosti zvyšovať finančné napätie.

Ako posledný uvedieme ukazovatele *finančné úrokové krytie*, ktorý dostaneme:

$$\text{Finančné úrokové krytie} = \frac{\text{cash flow}}{\text{nákladové úroky}}$$

Tento ukazovateľ vyjadruje, či je podnik schopný okamžite zaplatiť úroky z úverov a v akej miere.

Pomerové ukazovatele na báze cash flow si v praxi pomaly hľadajú svoje miesto. Mnohé z nich majú významnú vypovedaciu schopnosť najmä pri posudzovaní platobnej schopnosti a spoznania finančnej situácie podniku.

3.2 Finančná analýza spoločnosti ALFA, s.r.o. na základe informácií prezentovaných v prehľade peňažných tokov

3.2.1 Charakteristika spoločnosti ALFA, s.r.o.

V ďalšej časti zostavíme prehľad peňažných tokov a vykonáme finančnú analýzu pomocou ukazovateľov konštruovaných na báze cash flow spoločnosti, ktorá súhlasila s použitím jej údajov, avšak neželá si byť menovaná. Pre účely praktickej časti ju budeme nazývať spoločnosť ALFA, s.r.o..

Obchodné meno:	ALFA, s.r.o.
Právna forma spoločnosti:	spoločnosť s ručením obmedzeným
Predmet činnosti:	výroba káblov a vodičov, strojné obrábanie kovových a nekovových súčiastok, sprostredkovateľská činnosť, správa nehnuteľností na zmluvnom základe, prenájom nehnuteľností s poskytovaním doplnkových služieb, prenájom strojov a zariadení.
Základné imanie:	2 655 515 €

Spoločnosť ALFA, s.r.o. vznikla 12. apríla 2000. Na začiatku sa spoločnosť orientovala výhradne na belgický trh, na ktorý dodávala strojné súčiastky pre textilné stroje. Keďže sa spoločnosť snažila uspokojovať neustále narastajúce požiadavky trhu, postupne rozširovala strojný park.

V súčasnej dobe ALFA, s.r.o. úspešne spolupracuje s mnohými spoločnosťami nielen zo Slovenska, ale aj z krajín Európskej únie ako napríklad Nemecko, Francúzsko, Česká republika.

Spoločnosť ALFA, s.r.o. je dcérskym podnikom. Materský podnik je svetovo uznávaným výrobcom izolovaných vodičov, káblov pre elektrotechnický priemysel a káblových zväzkov pre automobilový priemysel.

Vďaka zapracovaniu nových technológií na CNC strojoch spoločnosť zaznamenala výrazné zvýšenie kvality produkcie. Vďaka tomu spoločnosť nadviazala spoluprácu s veľkými nadnárodnými spoločnosťami, ako je SKF, INA a FAG, pre ktoré ALFA, s. r. o. dodáva sústružené ložiskové krúžky.

Spracovanie účtovníctva je zabezpečované prostredníctvom výpočtovej techniky, na ktoré spoločnosť využíva softvér MRP. Prostredníctvom tohto softvéru spoločnosť spracúva aj skladové hospodárstvo.

K získaniu potrebných údajov na zostavenie prehľadu peňažných tokov boli použité informácie poskytnuté spoločnosťou ALFA, s.r.o. a to výkazy účtovnej závierky:

- súvaha,
- výkaz ziskov a strát,
- ostatné údaje z účtovníctva spoločnosti.

3.2.2 Zostavenie prehľadu peňažných tokov

Účtovná jednotka si na začiatku účtovného obdobia musí stanoviť zásady na určenie štruktúry peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov, a taktiež sa rozhodnúť, v ktorej časti prehľadu peňažných tokov bude vykazovať alternatívne vykazované položky. Musí sa rozhodnúť akú metódu vykázania peňažných tokov použije. Vzhľadom na to, že neexistuje jednotný návod na zostavenie prehľadu peňažných tokov účtovná jednotka si formu a spôsob zostavovania peňažných tokov zapracuje do vnútorného predpisu. Spoločnosť ALFA s.r.o. na vykázanie peňažných tokov z prevádzkovej činnosti používa nepriamu metódu vykazovania. Peňažné toky z investičnej a finančnej činnosti sa vykazujú priamou metódou. Výdavky na obstaranie dlhodobého nehmotného a hmotného majetku, ako aj dlhodobého finančného majetku, ktorý sa nezaraďuje do peňažných ekvivalentov sa vykazujú netto spôsobom.

V nasledujúcej časti si zostavíme prehľad peňažných tokov a rozoberieme jeho jednotlivé položky. Prehľad peňažných tokov zostavíme s využitím nepriamej metódy pre vyčíslenie peňažných tokov z prevádzkovej činnosti, peňažné toky z investičnej činnosti sú prezentované priamou metódou – netto spôsobom. Peňažné toky z finančnej činnosti v prehľade nie sú vykázané, nakoľko spoločnosť nevykázala žiadne peňažné toky z tejto činnosti.

Označenie	Obsah položky	Skutočnosť v EUR v bežnom účetnom období	Skutočnosť v EUR v minulom účetnom období
A.	Peňažné toky z prevádzkovej činnosti		
Z/S	Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti pred zdanením daňou z príjmov	-493 895	548 958
A. 1.	<i>Nepeňažné operácie ovplyvňujúce výsledok hospodárenia z bežnej činnosti pred zdanením daňou z príjmov (súčet A. 1. 1. až A. 1. 12.)</i>	1 283 987	231 790
A. 1. 1.	Odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku	720 576	715 005
A. 1. 4.	Zmena stavu dlhodobých rezerv (+/-)	-21 451	5 672
A. 1. 5.	Zmena stavu opravných položiek	42 254	-17 953
A. 1. 6.	Zmena stavu položiek časového rozlíšenia nákladov a výnosov	437 827	-575 959
A. 1. 8.	Úroky účtované do nákladov	109 074	119 739
A. 1. 9.	Úroky účtované do výnosov	-17	-310
A. 1. 11.	Kurzová strata vyčíslená k peňažným prostriedkom a peňažným ekvivalentom ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka	0	693
A. 1. 12.	Výsledok z predaja dlhodobého majetku s výnimkou majetku, ktorý sa považuje za peňažný ekvivalent	-4 276	-15 097
A. 2.	<i>Vplyv zmien stavu pracovného kapitálu (súčet A. 2. 1. až A. 2. 3.)</i>	-397 143	215 778
A. 2. 1.	Zmena stavu pohľadávok z prevádzkovej činnosti	-386 225	-760 184
A. 2. 2.	Zmena stavu záväzkov z prevádzkovej činnosti	2 847 388	1 077 551
A. 2. 3.	Zmena stavu zásob	-2 858 306	-101 589
	<i>Peňažné toky z prevádzkovej činnosti s výnimkou príjmov a výdavkov, ktoré sa uvádzajú osobitne v iných častiach prehľadu peňažných tokov (súčet Z + A. 1. + A. 2.)</i>	392 949	996 526
A. 3.	Prijaté úroky, s výnimkou tých, ktoré sa začleňujú do investičných činností	17	310
A.4.	Výdavky na zaplatené úroky, s výnimkou tých, ktoré sa začleňujú do finančných činností	-109 074	-119 739
	<i>Peňažné toky z prevádzkovej činnosti (súčet A. 1. až A. 6.)</i>	777 787	328 139
A.	<i>Čisté peňažné toky z prevádzkovej činnosti (súčet Z + A. 1. až A. 9.)</i>	283 892	877 097

B.	Peňažné toky z investičnej činnosti		
B.1.	Výdavky na obstaranie dlhodobého nehmotného majetku	-3 000	-41 737
B.2.	Výdavky na obstaranie dlhodobého hmotného majetku	-290 558	-895 903
B.5.	Príjmy z predaja dlhodobého hmotného majetku	11 169	27 328
B.	Čisté peňažné toky z investičnej činnosti	-282 389	-910 312
D.	Čisté zvýšenie alebo čisté zníženie peňažných prostriedkov (A + B + C)	1503	-33 215
E.	Stav peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov na začiatku účtovného obdobia	7447	41355
F.	Stav peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov na konci účtovného obdobia pred zohľadnením kurzových rozdielov vyčíslených ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka	8950	8140
G.	Kurzové rozdiely vyčíslené k peňažným prostriedkom a peňažným ekvivalentom ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka	0	-693
H.	Zostatok peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov na konci účtovného obdobia, upravený o kurzové rozdiely vyčíslené ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka	8950	7 447

Peňažné toky z prevádzkovej činnosti

- Z/S *Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti pred zdanením daňou z príjmov (+/-) – celkový výsledok hospodárenia je východiskovou veličinou v prevádzkovej činnosti. Vypočítame ho ako rozdiel výnosov z bežnej činnosti (účty účtovej skupiny 60 – 66) a nákladov na bežnú činnosť (účty účtovej skupiny 50 – 56) = 19 427 644 – 19 921 539 = - 493 895 – strata, preto ho vykážeme so znamienkom (-)*
- A.1.1. *Odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku (+) – ide o náklad, ktorý znižuje výsledok hospodárenia, ale nie je výdavkom, čiže zhodnocuje peňažné príjmy. Údaj čerpáme z účtu 551 – Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku, vykazujeme ho so znamienkom +, pretože je ho treba vylúčiť z výsledku hospodárenia z bežnej činnosti. (+ 720 575)*
- A.1.4. *Zmena stavu dlhodobých rezerv (+/-) - v našom prípade údaj čerpáme z účtu 459 – Ostatné dlhodobé rezervy. Kladný rozdiel sa vykazuje so*

znamienkom plus (+) a záporný rozdiel so znamienkom mínus (-). Účtovné prípady účtované ako krátkodobé rezervy sa v tejto položke nezohľadňujú.

Konečný zostatok – začiatkový stav = - 28 479 – (- 49 930) = - 21 451

A.1.5. *Zmena stavu opravných položiek (+/-)* – údaj sme čerpali z účtu 553 – Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k dlhodobému majetku alebo 092 – Opravná položka k dlhodobému hmotnému majetku. Konečný zostatok – začiatkový stav = - 52 535 – (- 10 282) = - 42 253 (+) (+ 42 253)

A.1.6. *Zmena stavu položiek časového rozlíšenia nákladov a výnosov (+/-)* – údaje čerpáme z účtov 381, 382, 383, 384 a 385. Výpočet: účet 381 – Náklady budúcich období (+ 437 827)

Konečný zostatok – začiatkový stav = 149 601 – 587 428 = - 437 827 (+)

A.1.8. *Úroky účtované do nákladov (+)* – údaj čerpáme z účtu 562 – Úroky, považujú sa z pohľadu prehľadu peňažných tokov za alternatívne vykazovanú položku, vykážu sa so znamienkom (-) na osobitnom riadku A.4. v prevádzkovej činnosti (+ 109 074)

A.1.9. *Úroky účtované do výnosov (-)* – údaj čerpáme z účtu 662 – Úroky, považujú sa z pohľadu prehľadu peňažných tokov za alternatívne vykazovanú položku, vykážu sa so znamienkom (+) na osobitnom riadku A.3. v prevádzkovej činnosti (- 17)

A.1.12. *Výsledok z predaja dlhodobého majetku, s výnimkou majetku, ktorý sa považuje za peňažný ekvivalent (+/-)* – údaj čerpáme z účtov 541 – Zostatková cena predaného dlhodobého nehmotného majetku alebo dlhodobého hmotného majetku a z účtu 641 – Tržby z predaja dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku. Zisk z predaja dlhodobého majetku odpočítame, stratu pripočítame.

účet 641 – účet 541 = - 11 169 – 6 893 = - 4 276 (+ 4 276)

A.2.1. *Zmena stavu pohľadávok z prevádzkovej činnosti (-/+)* – zistí sa ako súhrnný rozdiel konečného zostatku a začiatkového stavu príslušných analytických účtov. Prírastok pohľadávok ovplyvňuje peňažný tok záporne (-) a úbytok kladne (+). Výpočet: Konečný zostatok – začiatkový stav

Účet	Konečný zostatok	Začiatkový stav	Zmena stavu
311 - Odberatelia	1 413 548	1 199 799	213 749
314 - Poskytnuté preddavky	532 581	292 977	239 604
351 - Pohľadávky v rámci konsolidovaného celku	0	66 151	-66 151
378 - Iné pohľadávky	0	977	-977
Zmena stavu zásob			386 225

A.2.2. *Zmena stavu záväzkov z prevádzkovej činnosti (+/-)* – zistí sa ako rozdiel medzi zostatkom na konci a na začiatku účtovného obdobia. Prírastok je označovaný + a úbytok - . Výpočet: Konečný zostatok – začiatkový stav

Účet	Konečný zostatok	Začiatkový stav	Zmena stavu
321 - Dodávatelia	1 432 113	534 792	897 321
323 - Krátkodobé rezervy	262 915	279 551	-16 636
331 - Zamestnanci	225 804	342 194	-116 390
336 - Zúčtovanie s orgánmi SP a ZP	141 079	214 210	-73 131
342 - Ostatné priame dane	20 401	43 579	-23 178
343 - Daň z pridanej hodnoty	24 376	3 549	20 827
345 - Ostatné dane a poplatky	147	314	-167
361 - Záväzky v rámci konsolidovaného celku	4 800 021	2 644 598	2 155 423
379 - Iné záväzky	3 732	1 619	2 113
472 - Záväzky zo sociálneho fondu	3 884	2 678	1 206
Zmena stavu zásob			2 847 388

A.2.3. *Zmena stavu zásob (-/+)* – spôsob výpočtu je podobný ako pri pohľadávkach. Prírastok zásob ovplyvňuje peňažný tok záporne (-) a úbytok kladne (+). Údaj čerpáme z účtov zásob – 112, 119, 121, 122, 123, 124, 132, 139). Výpočet: Konečný zostatok – začiatkový stav

Účet	Konečný zostatok	Začiatkový stav	Zmena stavu
112 - Materiál na sklade	2 372 171	360 872	2 011 299
119 - Materiál na ceste	3 250	12 788	-9 538
121 - Nedokončená výroba	607 519	50 640	556 879
123 - Výrobky	299 895	0	299 895
132 - Tovar na sklade a v predajniach	82	311	-229
Zmena stavu zásob			2 858 306

- A.3. *Prijaté úroky, s výnimkou tých, ktoré sa začleňujú do investičných činností (+) – údaj čerpáme z účtu 662 – Úroky, ktoré spoločnosti pripísala banka na bankový účet. Vykážeme ho so znamienkom (+) (+ 17)*
- A.4. *Výdavky na zaplatené úroky, s výnimkou tých, ktoré sa začleňujú do finančných činností (-) (- 109 074)*

Peňažné toky z investičnej činnosti

- B.1. *Výdavky na obstaranie dlhodobého nehmotného majetku (-) – zdrojom informácií pri netto spôsobe vykazovania peňažných tokov sú účty peňažných prostriedkov, kde sa zisťujú skutočné výdavky spojené s obstaraním uvedeného majetku nákupom alebo vlastnou činnosťou (- 3000)*
- B.2. *Výdavky na obstaranie dlhodobého hmotného majetku (-) – zisťujeme obdobne ako pri položke B.1. (- 290 558)*
Výdavky na obstaranie dlhodobého majetku:
Spolu 293 558
Z toho:
- na dlhodobý nehmotný majetok 3 000
- na dlhodobý hmotný majetok 290 558
- na dlhodobý finančný majetok 0
- B.5. *Príjmy z predaja dlhodobého hmotného majetku (+) – údaj čerpáme z účtov peňažných prostriedkov – 221 – Bankové účty alebo 211 – Pokladnica. V našom prípade z účtu 221 (+ 11 169),*

V súlade s vnútorným predpisom zistíme z účtovníctva údaje na vykázanie stavov v bodoch E., F., G., H.

Hodnotenie:

Počas účtovného obdobia sa v analyzovanej spoločnosti zvýšil stav peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov zo 7 445 € na 8 950 €, čo predstavuje zvýšenie o 1 503 €. V rámci prevádzkovej činnosti spoločnosť vytvorila čistý peňažný tok vo výške 283 892 €. Za to isté obdobie spoločnosť však veľa preinvestovala. Z prehľadu peňažných tokov však nemožno zistiť skutočne nadobudnuté investície a odhadnúť ich efektívnosť a prínos pre budúcu tvorbu peňažných tokov. Čistý peňažný tok z investičných činností dosahuje – 282 389 €.

Peňažné toky z prevádzkovej činnosti vychádzajú z úpravy výsledku hospodárenia za bežnú činnosť pred zdanením o nepeňažné operácie a zmeny stavu pracovného kapitálu. Hlavným zdrojom peňažných tokov pri vytvorenej strate sú odpisy vo výške 720 576 € a nákladové úroky vo výške 109 074 €. Zmeny stavu pracovného kapitálu viažuceho sa k prevádzkovej činnosti mali negatívny vplyv na peňažné toky. Zvýšenie zásob o 2 858 306 € bolo takmer kompenzované zvýšením záväzkov o 2 847 388 €.

V rámci prevádzkovej činnosti spoločnosť vytvorila peňažné prebytky pred zdanením a zaplatením úrokov vo výške 392 949 €. Najväčšie zníženie týchto prebytkov spôsobili platené úroky na úverové zdroje (získané od materskej spoločnosti). Rozdiel medzi peňažnými príjmami a peňažnými výdavkami z prevádzkovej činnosti po peňažnom vysporiadaní úrokov dosiahol hodnotu 777 787 € (bez zohľadnenia výsledku hospodárenia). Ďalším výdavkom by mala byť zaplatená daň z príjmov, ale nakoľko si spoločnosť umorovala stratu z minulých období, žiadne výdavky na daň z príjmov nemala. Vytvorený disponibilný cash flow z prevádzkovej činnosti dosiahol hodnotu 283 892 € a bol takmer celý použitý na investovanie.

Z prehľadu peňažných tokov zostaveného použitím nepriamej metódy v prevádzkovej činnosti si na základe údajov v ňom môžeme zostaviť jeho bilanciu, ktorá je vyjadrením konkrétneho zobrazenia zdrojov a použitia peňažných tokov v jednotlivých oblastiach podnikovej činnosti. Vyžaduje sa, aby sa v prevádzkovej činnosti vytvorilo čo najviac vlastných zdrojov v porovnaní s ich použitím. Bilancia poskytuje prehľad, odkiaľ peňažné prostriedky pochádzajú a na čo sa použili (tabuľka 2).

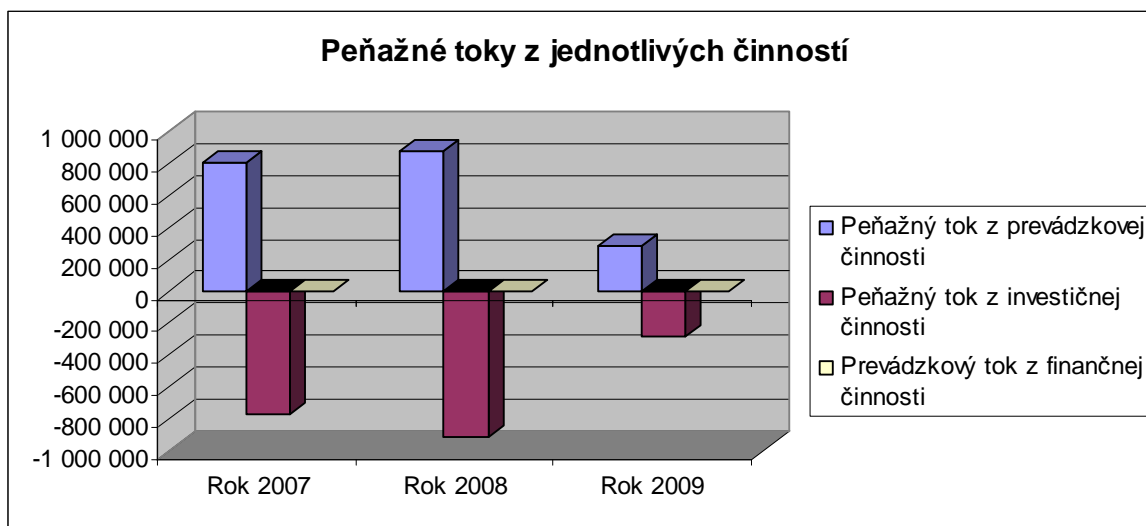
Tabuľka 2 Prehľad peňažných tokov k 31.12. 2007, 2008 a 2009 (v €)

	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009
Peňažný tok z prevádzkovej činnosti	800 339	877 097	283 892
Peňažný tok z investičnej činnosti	-768 074	- 910 312	- 282 389
Peňažný tok z finančnej činnosti	0	0	0
Celkový peňažný tok	32265	-33 215	1 503

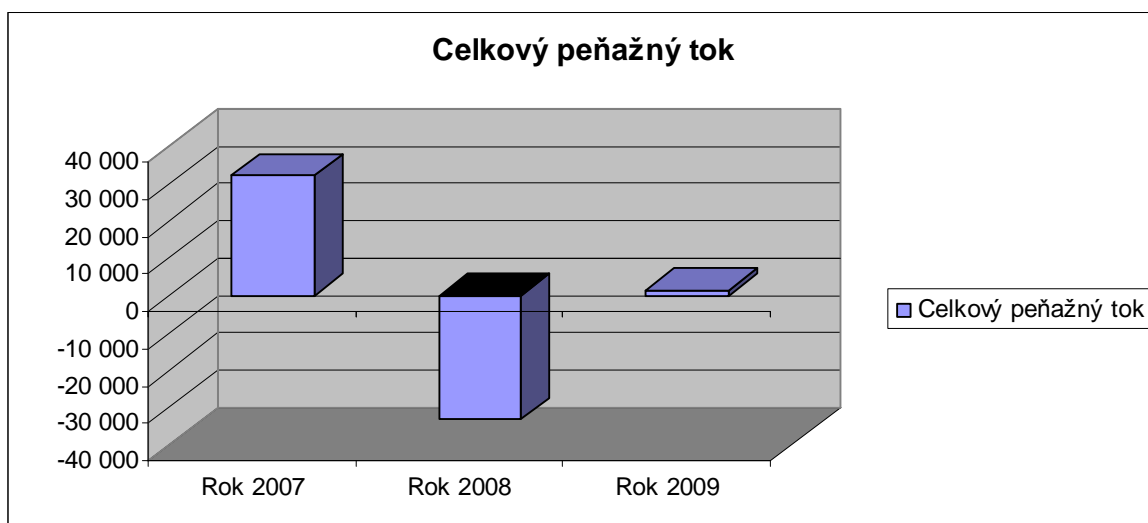
Ako môžeme vidieť s peňažnými prostriedkami sa v spoločnosti intenzívne pracuje, čo spôsobuje, že v roku 2008 bol peňažný tok spoločnosti záporný (- 33 215). Spoločnosť by mala zvážiť viazanosť likvidných prostriedkov v zásobách, ktoré negatívne vplyvajú na tvorbu peňažných tokov.

Uvedené peňažné toky z jednotlivých činností a celkový peňažný tok znázorníme graficky (graf 1, graf 2).

Graf 1 Peňažné toky z jednotlivých činností

Graf 2 Celkový peňažný tok

3.2.3 Finančná analýza prostredníctvom ukazovateľov konštruovaných na báze cash flow

Zdrojom pre finančnú analýzu spoločnosti ALFA s. r. o. pomocou ukazovateľov na báze cash flow budú účtovné závierky k 31.12. rokov 2007, 2008 a 2009 ako aj ďalšie informácie z bežného účtovníctva spoločnosti.

Tabuľka 3 Údaje pre analýzu cash flow v rokoch 2007 až 2009 v €

Položky	2007	2008	2009	Rozdiel (zmena stavu)	
				08-07	09-08
VH za účtovné obdobie	108 289	548 958	-493 895	440 669	-1 042 853
Odpisy	629 449	715 005	720 576	85 556	5 571
Rezervy	266 575	329 481	291 394	62 906	-38 087
Časové rozlíšenie na strane aktív	11 469	587 428	149 600	575 959	-437 828
Časové rozlíšenie na strane pasív	0	0	0	0	0
Zásoby	323 009	424 598	3 282 917	101 589	2 858 319
Krátkodobé pohľadávky	799 736	1 559 920	1 680 736	760 184	120 816
Dlhodobé pohľadávky	137 948	54 973	373 610	-82 975	318 637
Krátkodobé záväzky	2 803 892	3 784 855	6 728 905	980 963	2 944 050
Dlhodobé záväzky	3 136	2 678	3 884	-458	1 206
Bankové úvery	0	0	0	0	0
Neobežný majetok	2 377 994	2 566 432	2 090 277	188 438	-476 155
Pohľadávky za upísané VI	0	0	0	0	0
Vlastné imanie	617 908	1 083 784	561 907	465 876	-521 877
Finančné účty	41 355	7 447	8 950	-33 908	1 503

Aby sme mohli analyzovať roky 2007 a 2008 s rokom 2009, tak sme si ich museli prepočítať zo slovenských korún na eurá. Na prepočet sme použili konverzný kurz 1 EUR = 30,126 Sk. Pri výpočte cash flow budeme vychádzať z tabuľky 3.

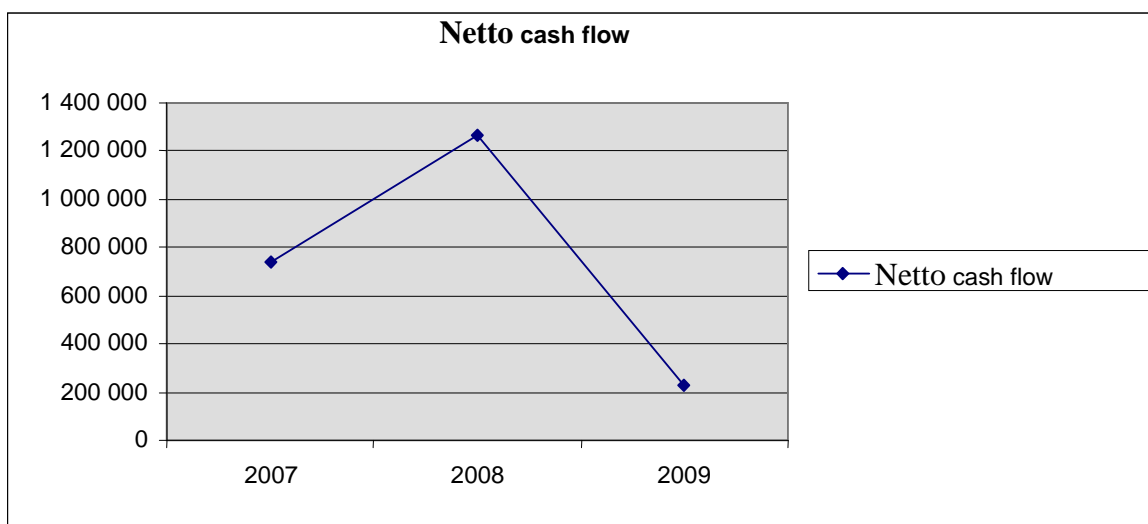
Netto cash flow = VH + odpisy

Rok 2007: Netto cash flow = 108 289 + 629 449 = 737 738 €

Rok 2008: Netto cash flow = 548 958 + 715 005 = 1 263 963 €

Rok 2009: Netto cash flow = - 493 895 + 720 576 = 226 681 €

Graf 3 Netto cash flow

Ekonomická interpretácia:

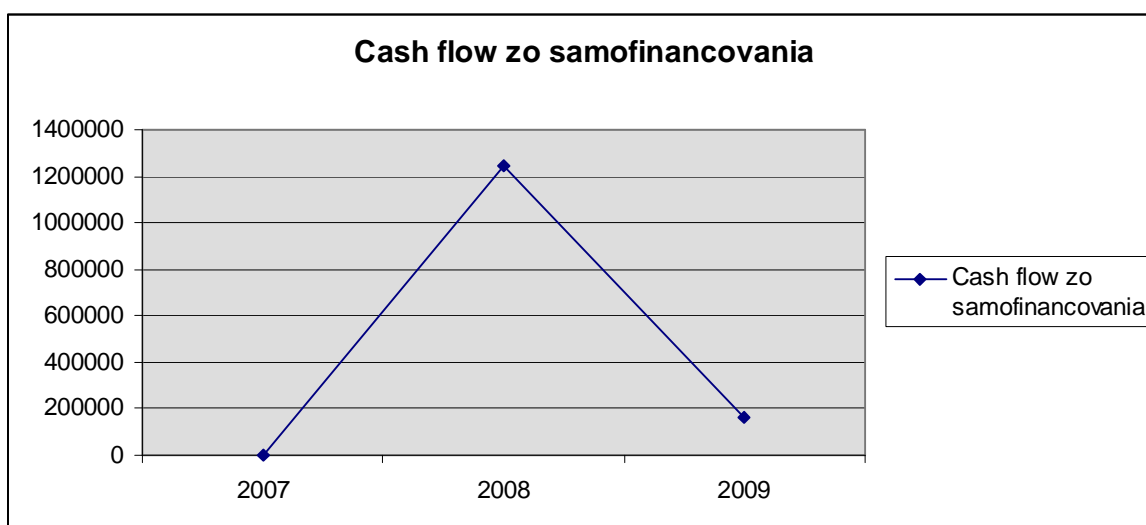
Najjednoduchšou formou vyjadrenia cash flow podniku je netto cash flow. Približne znázorňuje vývoj toku peňažných prostriedkov podniku. Jeho najvyšší objem je v roku 2008 v sume 1 263 963 €. V porovnaní s predchádzajúcim obdobím je vyšší o 526 225 €. Rast netto cash flow v roku 2008 je daný rastom výsledku hospodárenia. Pokles v účtovnom období 2009 je daný tým, že spoločnosť vykázala stratu.

Ukazovateľ cash flow zo samofin. = VH po zdanení daňou z príjmov + odpisy +/- zmena stavu rezerv

Rok 2008 Cash flow zo samofin. = 465 987 + 715 005 + 62 906 = 1 243 898 €

Rok 2009 Cash flow zo samofin. = - 521 877 + 720 576 – 38 087 = 160 612 €

Graf 4 Cash flow zo samofinancovania

Ekonomická interpretácia:

V roku 2009 si spoločnosť vytvorila cash flow zo samofinancovania v sume 160 612 €, ktorý bol oproti účtovnému obdobiu 2008 nižší o 1 083 286 €. Dôvodom zniženia bola zmena stavu rezerv a najmä záporný výsledok hospodárenia - strata.

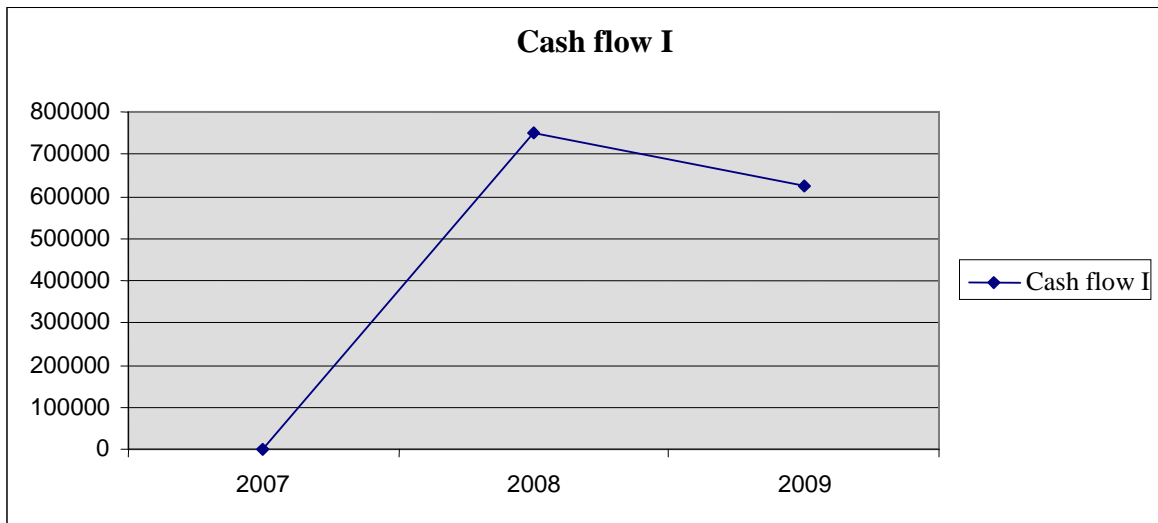
Na výpočet Cash flow I, II, III použijeme metodológiu podľa E. Kislingerovej a I. Newmaierovej (uvedenú v tabuľke 1), avšak vieme ho vypočítať len pre roky 2008 a 2009, pretože na výpočet je nevyhnutné poznať zmenu niektorých ukazovateľov v porovnaní s predchádzajúcim rokom.

Cash flow I = VH + odpisy + zmena stavu rezerv – zmena stavu ČRA + zmena stavu ČRP

Rok 2008 CF I = 548 958 + 715 005 + 62906 – 575959 + 0 = 750 910 €

Rok 2009 CF I = - 493 895 + 720 576 + (- 38 087) - (- 437 828) + 0 = 626 422 €

Graf 5 Cash flow I

Ekonomická interpretácia:

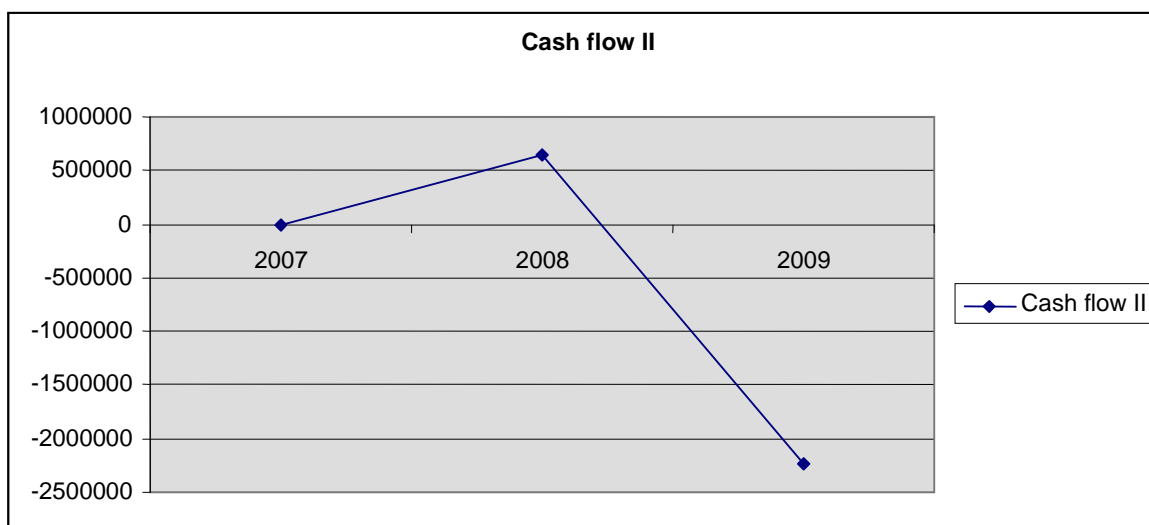
Cash flow I vykazuje negatívny vývoj, pretože v roku 2009 prišlo k zníženiu o 124 488 €. V roku 2008 bol objem cash flow I 750 910 €. Zmenastavu rezerv cash flow tvorila, avšak časové rozlíšenie aktív cash flow odčerpalo. V roku 2009 spoločnosť vykázala stratu v sume – 493 895 €, ktorá výrazne vplývala na cashflow, rovnako aj zmena stavu rezerv cash flow odčerpala. Časové rozlíšenie aktív vplývalo na cash flow pozitívne, čoho výsledkom je vytvorenie cash flow I v objeme 626 422 €.

Cash flow II = cash flow I – zmena stavu zásob

Rok 2008 $CF II = 750\,910 - 101\,589 = 649\,321 \text{ €}$

Rok 2009 $CF II = 626\,422 - 2\,858\,319 = -2\,231\,897 \text{ €}$

Graf 6 Cash flow II

Ekonomická interpretácia:

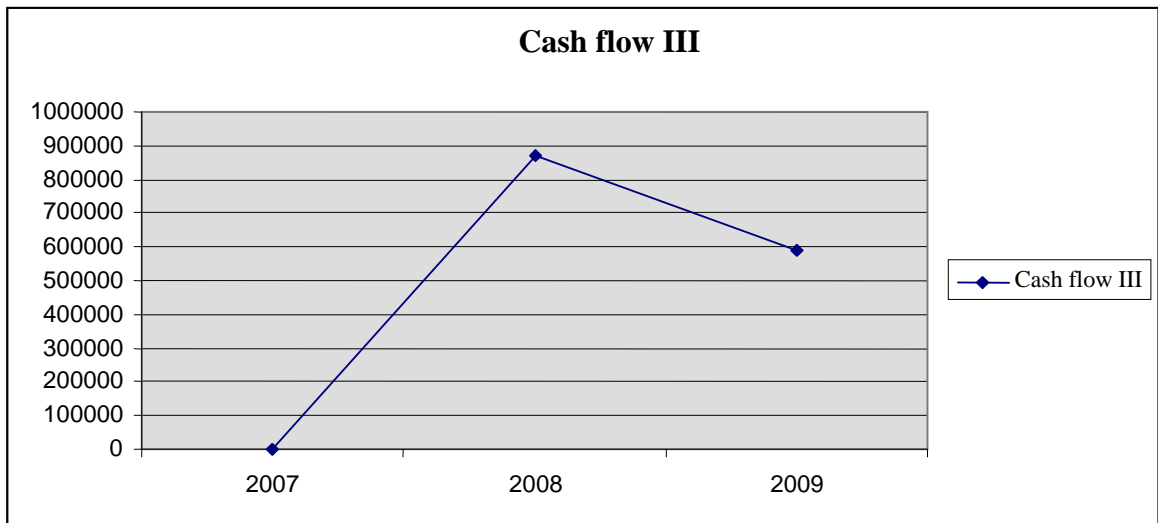
V oboch sledovaných obdobiach zvýšenie zásob negatívne ovplyvnilo tvorbu cash flow II. V roku 2008 spoločnosť vytvorila kladný cash flow vo výške 649 321 €. V roku 2009 spoločnosť vložila veľa likvidných prostriedkov do zásob, čo na jednej strane znamená, že do najbližšej budúcnosti je výrobný proces zabezpečený zásobami, ale tie sú kryté krátkodobými záväzkami. Cash flow II v porovnaní s rokom 2008 dosiahol vyššiu zápornú hodnotu (2 231 897 €).

Cash flow III = cash flow II – zmena stavu krátkodobých pohľadávok + zmena stavu krátkodobých záväzkov + zmena stavu bankových úverov a výpomocí

Rok 2008 $CF\ III = 649\ 321 - 760\ 184 + 980\ 963 + 0 = 870\ 100\ \text{€}$

Rok 2009 $CF\ III = -2\ 231\ 897 - 120\ 816 + 2\ 944\ 050 + 0 = 591\ 337\ \text{€}$

Graf 7 Cash flow III

Ekonomická interpretácia:

Cash flow III dostaneme po zohľadnení zmien stavov ostatných krátkodobých položiek majetku a zdrojov majetku, ktorý zároveň hodnotí tvorbu cash flow zo zmeny čistého pracovného kapitálu. V oboch sledovaných obdobiach cash flow III dosahuje kladné hodnoty. V roku 2008 na tvorbu cash flow (870 100 €) vplývalo zvýšenie krátkodobých pohľadávok a krátkodobých záväzkov. V roku 2009 na tvorbu cash flow (591 337 €) veľkou mierou vplývalo výrazné zvýšenie krátkodobých záväzkov a pokles pohľadávok. Pozorujeme podstatný kladný peňažný tok zo záväzkov, ktorých úhrada v nasledujúcom období môže spôsobiť problémy v likvidite.

Cash flow = Výsledok hospodárenia

+ odpisy

- zmena stavu neobežného majetku bez odpisov

- zmena stavu zásob

- zmena stavu pohľadávok

- zmena stavu časového rozlíšenia aktív

- zmena stavu pohľadávok za upísané vlastné imanie

+ zmena stavu vlastného imania okrem VH

+ zmena stavu rezerv

+ zmena stavu krátkodobých a dlhodobých záväzkov

+ zmena stavu bankových úverov a výpomocí

+ zmena stavu časového rozlíšenia pasív

Rok 2008 $CF = 548\,958 + 715\,005 - (188\,438 + 715\,005) - 101\,589 - (760\,184 - 82\,975) - 575\,959 - 0 + (465\,876 - 548\,958) + 62\,906 + (980\,963 - 458) + 0 + 0 = -33\,908 \text{ €}$

Rok 2009 $CF = -493\,895 + 720\,576 - (-476\,155 + 720\,576) - 2\,858\,319 - (120\,816 + 318\,637) - (-437\,828) - 0 + (-521\,877 - (-493\,895)) + (-38\,087) + (2\,944\,050 + 1206) + 0 + 0 = 1\,503 \text{ €}$

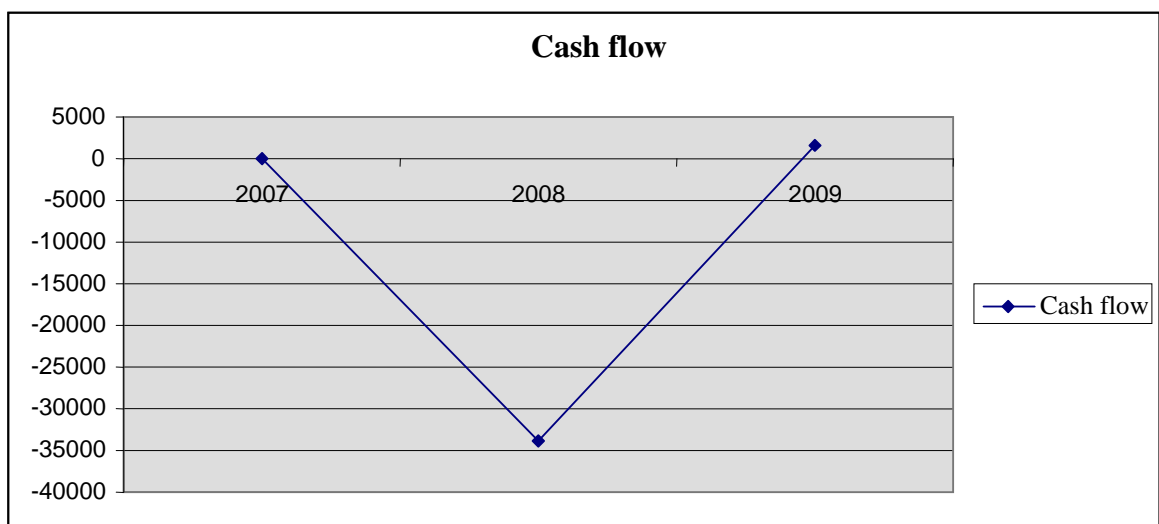
Ukazovateľ cash flow =

konečný zostatok peňažných prostriedkov – začiatkový stav peňažných prostriedkov

Rok 2008 $CF = 7447 - 41\,355 = -33\,908 \text{ €}$

Rok 2009 $CF = 8950 - 7447 = 1\,503 \text{ €}$

Graf 8 Cash flow

Ekonomická interpretácia:

Cash flow spoločnosti vypočítaný nepriamou metódou z prevádzkovej činnosti vykazuje v roku 2008 zápornú hodnotu, čiže výdavky prevyšujú príjmy. Peňažné prostriedky poklesli na konci účtovného obdobia oproti stavu na začiatku účtovného obdobia o 33 908 €. Na zmene stavu sa najväčšou mierou podieľalo časové rozlíšenie aktív (575 959 €), zvýšenie stavu krátkodobých pohľadávok (760 184 €) ako aj zvýšenie stavu krátkodobých záväzkov (980 963 €). Osobitným zdrojom príjmu v tomto roku je zvýšená tvorba zisku vo výške 548 958 €. Kladný peňažný tok v roku 2009 predstavuje zvýšenie stavu peňažných prostriedkov z 7447 € na 8950 €, teda o 1 503 €. Hodnota cash flow bola najväčšou

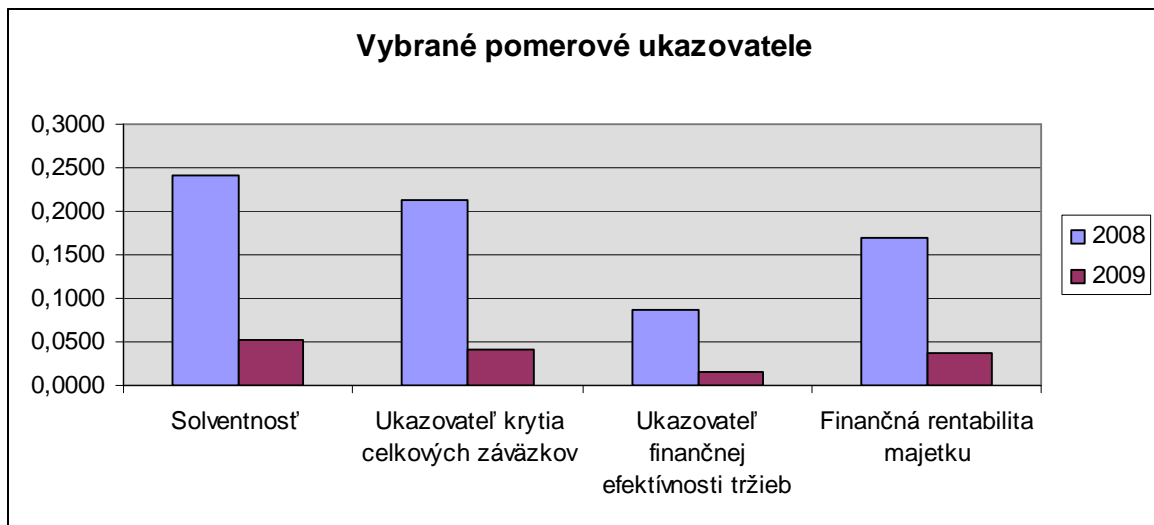
mierou ovplyvnená zvýšením objemu zásob o 2 858 319 a zvýšením krátkodobých záväzkov o 2 944 050 €.

V tabuľke 4 si vypočítame niektoré pomerové ukazovatele:

Tabuľka 4 Výpočet ukazovateľov konštruovaných na báze cash flow

Ukazovateľ	MJ	Výpočet pre rok 2008		Výpočet pre rok 2009	
Solventnosť	koef.	$\frac{877\,097}{2\,678 + 3\,784\,855 - 7\,447}$	0,2405	$\frac{283\,892}{3\,884 + 6\,728\,905 - 1208\,950}$	0,0514
Ukazovateľ krytia celkových záväzkov	koef.	$\frac{877\,097}{4\,117\,014}$	0,2130	$\frac{283\,892}{7\,024\,183}$	0,0404
Ukazovateľ finančnej efektívnosti tržieb	koef.	$\frac{877\,097}{10\,197\,264}$	0,0860	$\frac{283\,892}{17\,710\,547}$	0,0160
Finančná rentabilita majetku	koef.	$\frac{877\,097}{5\,200\,798}$	0,1686	$\frac{283\,892}{7\,586\,090}$	0,0374
Finančná rentabilita vlastného kapitálu	koef.	$\frac{877\,097}{1\,083\,784}$	0,8093	$\frac{283\,892}{561\,907}$	0,5052
Stupeň oddĺženia	koef.	$\frac{877\,097}{4\,117\,014 + 0}$	0,2130	$\frac{283\,892}{7\,024\,183 + 0}$	0,0404
Stupeň samofinancovania investícií	koef.	$\frac{877\,097}{47\,981}$	18,2801	$\frac{283\,892}{104\,680}$	2,7120
Finančné úrokové krytie	koef.	$\frac{877\,097}{119\,739}$	7,3251	$\frac{283\,892}{109\,074}$	2,6027

Graf 9 Vybrané pomerové ukazovatele

Ekonomická interpretácia:

Solventnosť v roku 2008 dosiahla hodnotu 0,2405. V roku 2009 v dôsledku celosvetovej hospodárskej krízy spoločnosť vykázala stratu, pričom solventnosť klesla na hodnotu 0,0514. Ako vidíme obe hodnoty sú pod minimálnou hranicou, ktorá by mala byť vyššia ako 0,3, preto môžeme povedať, že spoločnosť je insolventná. Má narušenú schopnosť okamžite splácať svoje záväzky. Spoločnosť ALFA, s.r.o. je dcérska spoločnosť, za ktorú v prípade potreby uhrádza záväzky materská spoločnosť.

Ukazovateľ krytia celkových záväzkov v roku 2008 dosiahol hodnotu 0,2130, čo predstavuje 21,3 % schopnosť spoločnosti zabezpečiť úhradu svojich záväzkov pomocou peňažných tokov vytvorených v prevádzkovej činnosti. V roku 2009 je vidieť výrazné zníženie hodnoty tohto ukazovateľa na úroveň 4,04 %. Toto zníženie bolo taktiež vyvolané vykázanou stratou, ktorá ovplyvnila čistý peňažný tok z prevádzkovej činnosti.

Ukazovateľ finančnej efektívnosti tržieb v roku 2008 udáva, že 8,6 % tržieb sa zmení na peňažné príjmy. V roku 2009 sa premení 1,6 % tržieb na peňažné príjmy.

Ukazovateľ finančná rentabilita majetku vypovedá o tom, že v roku 2008 použitie jedného eura majetku vytvorí 0,1686 € cash flow, pričom v roku 2009 vytvorí už len 0,0374 € cash flow.

Ako môžeme vidieť pri analyzovaní pomerových ukazovateľov konštruovaných na báze cash flow, spoločnosť vykazuje v roku 2009 v porovnaní s rokom 2008 nižšie hodnoty, ktoré sú ovplyvnené vykázanou stratou. Celosvetová hospodárska kríza sa dotkla aj analyzovanej spoločnosti ALFA, s.r.o. a negatívne ovplyvnila jej výsledok hospodárenia.

Záver

Poznanie peňažných tokov v účtovnej jednotke za účtovné obdobie slúži na vysvetlenie zmeny stavu peňažných prostriedkov. Môžeme teda povedať, že objasňuje, aké kladné a záporné peňažné toky spôsobili rozdiel medzi peňažnými prostriedkami na konci účtovného obdobia oproti stavu na začiatku účtovného obdobia. Prehľad peňažných tokov je veľmi dôležitým nástrojom pre analýzu likvidity. Poskytuje štruktúru využitia peňažných prostriedkov v sledovanom období. Jednotlivé formy využitia peňažných prostriedkov rôznym spôsobom ovplyvňujú finančnú pozíciu účtovnej jednotky. Rozhodujúcou je pritom dĺžka viazanosti peňažných prostriedkov. Analýza peňažného toku vyjadruje prírastok a úbytok peňažných prostriedkov v sledovanom období. Pomocou nej zistíme skutočnú tvorbu a použitie týchto prostriedkov na financovanie potrieb. Umožňuje spoznať príčiny zmien v tvorbe hotovosti, kvantifikovať a identifikovať faktory, ktoré mali alebo môžu mať v budúcnosti vplyv na tvorbu hotovosti podniku. Analýzou sa získavajú údaje o finančnej stabilite a stave celkovej finančnej situácii v oblasti hotovostných prostriedkov.

Nevyhnutnosť prehľadu peňažných tokov je daná tým, že sa v podvojnóm účtovníctve uplatňuje aktuálny princíp. Podstatou tohto princípu je, že náklady a výnosy sa účtujú do obdobia, s ktorým vecne a časovo súvisia a nie do obdobia, v ktorom sa prejavujú ako príjmy, alebo výdavky. Z toho potom vyplýva, že výnosy podniku sa nerovnajú jeho príjmom, náklady sa nerovnajú výdajom, a preto tiež hospodársky výsledkov nie je totožný s peňažnými prostriedkami, ktorými podnik disponuje. Z hľadiska platobnej schopnosti podniku dôležitejšie ako sledovanie výnosov, nákladov a zisku je sledovanie a plánovanie peňažných príjmov a peňažných výdavkov.

Nadobudnuté teoretické poznatky a ich použitie v praxi sme využili vo výrobnjej spoločnosti ALFA, s.r.o.. Analýza ukazovateľov, v ktorých je použitý cash flow kladie dôraz na posúdenie prevádzkovej činnosti podniku a jeho schopnosti vytvárať prebytky hotovosti, čo je nevyhnutným predpokladom pre preukázanie návratnosti vložených prostriedkov.

Prehľad peňažných tokov považujeme za rovnako dôležitý výkaz ako súvaha a výkaz ziskov a strát. Informácie získané z prehľadu peňažných tokov sú dôležité pre manažment účtovnej jednotky, pretože poskytuje podkladové informácie pre finančnú analýzu ako aj pre používateľov, ktorí na jeho základe posudzujú schopnosť účtovnej jednotky platiť svoje záväzky, dividendy a podiely na zisku.

Zoznam použitej literatúry

1. Knihy/Monografie

- [1] CENIGOVÁ, A. 2004. *Individuálna účtovná závierka podnikateľov v sústave podvojného účtovníctva*. 3. vydanie. Ivanka pri Dunaji: Edoceo, 2004. 171 s. ISBN 80–969247–9–6.
- [2] CZILINGOVÁ, J. 2005. *Cash flow: Indikátor vnútornej finančnej sily podniku*. Bratislava: EKONÓN, 2005. 83 s. ISBN 80–225–2018–7.
- [3] FREIBERG, F. 1997. *Cash-flow: Řízení likvidity podniku*. 3. rozšír. Vydanie. Praha: Management Press, 1997. 173 s. ISBN 80–85943–37–9.
- [4] KISLINGEROVÁ, E. a kol. 2004. *Manažerské finance*. Praha: C. H. Beck, 2004. 714 s. ISBN 80–7179–802–9.
- [5] KOTULIČ, R. – KIRÁLY, P. – RAJČÁNIOVÁ. 2007. *Finančná analýza podniku*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2007. 206 s. ISBN 978–80–8078–117–0.
- [6] KRAFTOVÁ, I. 2002. *Finanční analýza municipální firmy*. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2002. 206 s. ISBN 80–7179–778–2.
- [7] KRALOVIČ, J. – VLACHYNSKÝ, K. 2006. *Finančný manažment*. 2. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2006. 455 s. ISBN 80–8078–042–0.
- [8] KUPKOVIČ, M. a kol. 2002. *Podnikové hospodárstvo: komplexný pohľad na podnik*. 6. vydanie. Bratislava: Sprint vfra, 2002. 461 s. ISBN 80–88848–93–8.
- [9] SEDLÁČEK, J. 2003. *Cash flow*. 1. vydanie. Brno: Computer Press, 2003. 190 s. ISBN 80–7226–875–9.
- [10] SOUKUPOVÁ, B. a kol. 2008. *Účtovníctvo vo finančnom riadení*. 1. vydanie. Bratislava: SÚVAHA, 2008. 300 s. ISBN 978–80–89265–08–4.
- [11] ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2006. 478 s. ISBN 80–8078–070–6.
- [12] ŠULOVSKÁ, M. – SKLENKA, M. 2008. *Analýza účtovnej závierky: cvičebnica*. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, 2008. 223 s. ISBN 978-80-8078-181-1.
- [13] ZALAI, K. a kol. 2008. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. 6. vydanie. Bratislava: Sprint – vfra, 2008. 385 s. ISBN 978–80–89085–99–6.
- [14] ZALAI, K. – KALAFUTOVÁ, Ľ. – ŠNIRCOVÁ, J. 2006. *Finančno-ekonomická analýza podniku: finančná analýza: praktikum*. 1. vydanie. Bratislava: EKONÓN, 2006. 135 s. ISBN 80–225–2142–6.

2. Právne normy

[15] Opatrenie MF SR č. 4455/2003–92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovnej závierky a rozsahu údajov určených z individuálnej účtovnej závierky na zverejnenie pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov.

[16] Opatrenie MF SR č. 23054/2002–92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov.

[17] Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

3. Články v časopisoch

[18] SKLENKA, M. 2007. Cash flow statement – prehľad peňažných tokov. In *Daňový a účtovný poradca podnikateľa*. ISSN 1335–0897, 2007, č. 2–3, s. 116–121.

[19] SKLENKA, M. 2007. Zostavenie prehľadu peňažných tokov na konkrétnom príklade: (Cash Flow Statement). In *Daňový a účtovný poradca podnikateľa*. ISSN 1335–0897, 2007, č. 4–5, s. 267–286.

[19] VANKO, J. 2008. Prehľad peňažných tokov – súčasť účtovnej závierky. In *Dane a účtovníctvo, vzory a prípady*. ISBN 1335–9630, 2008, č. 3, s. 4.

4. Internetové stránky

<http://sk.wikipedia.org/>

<http://www.dominanta.sk/>

Prílohy

Príloha č. 1 Súvahy za roky 2007, 2008 a 2009

Príloha č. 2 Výkazy ziskov a strát za roky 2007, 2008 a 2009

Príloha č. 1 Vybrané položky súvahy za roky 2007, 2008, 2009

ozn.	Položky	2007 v EUR	2008 v EUR	2009 v EUR
AKT	SPOLU MAJETOK	3 691 511	5 200 798	7 586 090
B.	Neobežný majetok	2 377 994	2 566 432	2 090 277
B.I.	Dlhodobý nehmotný majetok	29 338	41 382	22 829
3.	Softvér	29 338	41 382	22 829
B.II.	Dlhodobý hmotný majetok	2 348 656	2 525 050	2 067 448
2.	Stavby	441 705	425 218	359 778
3.	Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí	1 811 114	2 029 945	1 580 501
6.	Ostatný dlhodobý hmotný majetok	25 247	21 906	18 564
7.	Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok	30 732	47 981	3 925
8.	Poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok	39 858	0	104 680
B.III.	Dlhodobý finančný majetok	0	0	0
C.	Obežný majetok	1 302 048	2 046 938	5 346 213
C.I.	Zásoby	323 009	424 598	3 282 917
C.I.1.	Materiál	272 581	373 647	2 375 422
2.	Nedokončená výroba a polotovary	28 727	50 640	607 519
4.	Výrobky	21 457	0	299 894
6.	Tovar	244	311	82
C.II.	Dlhodobé pohľadávky	137 948	54 973	373 610
C.II.1.	Pohľadávky z obchodného styku	0	0	265 393
6.	Odložená daňová pohľadávka	137 948	54 973	108 217
C.III.	Krátkodobé pohľadávky	799 736	1 559 920	1 680 736
C.III.1.	Pohľadávky z obchodného styku	734 891	1 492 746	1 680 736
2.	Pohľadávky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe	61 645	66 151	0
6.	Daňové pohľadávky	66	46	0
7.	Iné pohľadávky	3 134	977	0
C.IV.	Finančné účty	41 355	7 447	8 950
C.IV.1.	Peniaze	4 266	4 572	492
2.	Účty v bankách	37 089	2 875	8 458
D.	Časové rozlíšenie	11 469	587 428	149 600
D.1.	Náklady budúcich období	11 447	587 428	110 276
2.	Príjmy budúcich období	22	0	39 324
PAS	SPOLU VLASTNÉ IMANIE A ZÁVÄZKY	3 691 511	5 200 798	7 586 090
A.	Vlastné imanie	617 908	1 083 784	561 907
A.I.	Základné imanie	2 655 514	2 655 514	2 655 515
A.I.1.	Základné imanie	2 655 514	2 655 514	2 655 515
A.II.	Kapitálové fondy	0	0	0
A.III.	Fondy zo zisku	830	4 089	27 388
A.III.1.	Zákonný rezervný fond	830	4 089	27 388
A.IV.	Výsledok hospodárenia minulých rokov	-2 103 732	-2 041 806	-1 599 119
2.	Neuhradená strata minulých rokov	-2 103 732	-2 041 806	-1 599 119
A.V.	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	65 296	465 987	-521 877
B.	Závazky	3 073 603	4 117 014	7 024 183
B.I.	Rezervy	266 575	329 481	291 394
2.	Ostatné dlhodobé rezervy	44 258	49 930	28 479
3.	Krátkodobé rezervy	222 317	279 551	262 915

B.II.	Dlhodobé záväzky	3 136	2 678	3 884
8.	Záväzky zo sociálneho fondu	3 136	2 678	3 884
B.III.	Krátkodobé záväzky	2 803 892	3 784 855	6 728 905
B.III.1.	Záväzky z obchodného styku	253 254	534 792	1 432 113
3.	Záväzky voči ovládanej osobe a ovládajúcej osobe	2 114 782	2 644 598	4 800 021
6.	Záväzky voči zamestnancom	237 576	342 194	225 804
7.	Záväzky zo sociálneho zabezpečenia	146 580	214 210	141 079
8.	Daňové záväzky a dotácie	43 252	47 442	126 156
9.	Ostatné záväzky	8 448	1 619	3 732
B.IV.	Bankové úvery a výpomoci	0	0	0
C.	Časové rozlíšenie	0	0	0

Príloha č. 2 Vybrané položky výkazu ziskov a strát za roky 2007, 2008, 2009

ozn.	Položky	2007 v EUR	2008 v EUR	2009 v EUR
+	Obchodná marža	0	0	0
II.	Výroba	8 147 797	10 197 842	18 566 699
II.1.	Tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb	8 116 730	10 197 264	17 710 548
2.	Zmena stavu vnútroorganizačných zásob	13 084	455	856 151
3.	Aktivácia	17 983	123	0
B.	Výrobná spotreba	1 700 792	2 347 052	12 499 451
B.1.	Spotreba materiálu, energie a ostatných neskladovateľných dodávok (501, 502, 503)	646 558	774 981	10 873 349
2.	Služby	1 054 234	1 572 071	1 626 102
+	Pridaná hodnota	6 447 005	7 850 790	6 067 248
C.	Osobné náklady	5 496 474	7 008 122	5 467 907
C.1.	Mzdové náklady	3 909 905	4 909 237	3 780 748
3.	Náklady na sociálne zabezpečenie	1 326 701	1 690 287	1 310 325
4.	Sociálne náklady	259 868	408 598	376 834
D.	Dane a poplatky	13 439	7 681	10 641
E.	Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	660 181	697 112	762 830
III.	Tržby z predaja dlhodobého majetku a materiálu	198 986	218 641	502 961
F.	Zostatková cena predaného dlhodobého majetku a predaného materiálu	176 309	197 453	478 267
VI.	Ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	101 554	108 456	357 260
I.	Ostatné náklady na hospodársku činnosť	65 577	88 488	591 095
*	Výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti	335 565	179 031	-383 271
IX.	Výnosy z dlhodobého finančného majetku	0	0	0
XII.	Výnosové úroky	376	310	17
N.	Nákladové úroky	121 649	119 739	109 074
XIII.	Kurzové zisky	89 215	630 103	707
O.	Kurzové straty	193 194	138 275	144
P.	Ostatné náklady na finančnú činnosť	2 024	2 429	2 130
*	Výsledok hospodárenia z finančnej činnosti	-227 276	369 970	-110 624
**	VH z bežnej činnosti pred zdanením			-493 895
T.	Daň z príjmov z bežnej činnosti	43 102	82 975	27 982
T.1.	- splatná	0	0	81 226
2.	- odložená	43 102	82 975	-53 244
**	Výsledok hospodárenia z bežnej činnosti	65 187	466 026	-521 877
V.	Daň z príjmov z mimoriadnej činnosti	0	0	0
*	Výsledok hospodárenia z mimoriadnej činnosti	0	0	0
***	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	65 187	466 026	-521 877